

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskerens Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

SLÆGTEN AALL

SLÆGTEN AALL

TILLÆG I

1927

TRYKT I CENTRALTRYKKERIET
OSLO

NÆRVÆRENDE skrift fremkommer som et tillæg til den av arkivar Haagen Krog Steffens i 1908 utgivne store slektsbok ›Slægten Aall›. Det slutter sig ogsaa forsaavidt saa nøie som mulig til denne, som det sidetal og nummer, som de enkelte personer har i nævnte slektsbok ogsaa er tilføiet foran vedkommendes navn i tillægget. En del oplysninger om de ældre generationer og nogen billeder, som ikke var kjendt i 1908 da ›Slægten Aall› utkom, er medtat i tillægget.

Hovedvegten er imidlertid lagt paa at faa med saa utførlige oplysninger som mulig om slegtens medlemmer efter 1908, likesom der er medtat billeder av en del personer av den nulevende generation.

Arkivar S. H. Finne-Grønn har været saa elskværdig kritisk at gjennemgaa manuskriptet og herfor bringes ham en forbindtlig tak.

Tillægget er trykt kun for slegtens medlemmer.

SLEGTEN AALLS VAABEN.

I alfald i ca. 200 aar fra sin første optræden her i landet har slekten AALL benyttet et vaaben med en dragefigur i skjoldet og paa hjelmen den samme dragefigur holdende et sverd i den ene klo.

I »Norske Slægter» 1912 av Haagen Krog Steffens beskrives vaabenet saaledes:

»Skjoldet rødt, hvori en opreist gylden drage med utspilede vinger, omkring skjoldet en blaa rand, hvori 8 gyldne, springende løver avvekslende med like mange gyldne liljer. Paa hjelmen en opreist rød guldbevæbnet drage holdende et sølvsverd i den ene klo.»

Der har været opstillet den hypotese, at slekten AALL har hentet ideen til sit vaaben fra et av de vaabener, som bruktes av en av de mange gamle slechter Bagge.

I »Norske Stamtavler», utgit i Christiania 1868, skriver saaledes forfatteren bureauchef Wilhelm Lassen i forbindelse med en gjengivelse av slekten AALLS vaaben:

»Det bemerkes, at vaabenet — alene paa hjelmtegnet og den skjoldet omgivende rand nær — er aldeles overensstemmende med den nu utdøde familie Baggens, og at det muligens derfra kan være laant, hvilket kunde være saa meget rimeligere, som amtmand Nicolas Bergh (hvis datter Benedicta Henrikka i 1738 egtet den indvandrede Niels AALL) i en vaabenbok fra 1712, som nu eies av hr. Nils Aall til Ulefos, har latt avtegne sine forfædres vaabener, og deriblandt findes ogsaa Baggernes, da nemlig amtmandens oldefar Claus Bergh i sit 1ste egteskap var gift med en Ingrid Bagge, med hvem han rigtignok ingen barn hadde, saa hun sagtens ikke er stammor for familien AALL.»

Ingrid Baggens vaaben, der er gjengit i den Berghske vaabenbok, kfr. »Slægten Aall» side 83, er det vaaben, hvormed hr. Peder Bagge i Norge blev adlet i 1582.

Sammenligner man dette vaaben med det Aallske, vil man imidlertid se, at likheten ikke er stor.

Det kan i forbigaaende bemerkes, at der har eksisteret et andet vaaben, som ligner det Aallske mere, nemlig det, hvormed den danske kaptein Henrik Rot blev adlet i 1646 under navnet Linderot, kfr. »Lexikon over adelige Familier i Danmark, Norge og Hertugdømmerne«, utgit av »Det Kongelige Danske genealogiske og heraldiske Selskab« i Kjøbenhavn 1787.

Slegten AALLS vaaben har dog neppe noget at gjøre med nogen av de to utdøde slechter Bagges eller Linderots.

Derimot er slekten AALLS vaaben uten tvil det samme som den urgamle engelske slekt Hall of Northalls.

En gjengivelse av denne slechts vaaben er blandt andet indtat i »The Visitation of Shropshire«¹, som er utgitt i »The Publications of the Harleian Society« for aaret 1889.

Paa side 207 i disse publikationer er indtat en slektstavle over slekten Hall of Northall samt en beskrivelse av vaabenet, der lyder saa:

»Arms: Quarterly: 1 and 4, Gules, a wyvern with wings expanded or, within a bordure azure, thereon eight lions passant and as many fleurs-de-lis alternately of the second; 2 and 3 Argent, on a pile gules a crescent or (Chandos)**.

Crest: Upon a (castle with four towers argent),* a wyvern sable, guttée gules, collared and lined holding in the dexter claw a sword argent, hilt and pomel (or).»

* In Shrewsbury MS. the wyvern stands only upon a cushion lying on the torse.

** Chandos er vistnok vaabentegnerens navn.

Saa vel den i »The Publications of the Harleian Society« indtagne gjengivelse av vaabenet som slektstavlen er vistnok hentet fra den 3dje saakaldte »Visitation of Shropshire«, der blev utført i 1623 og opbevares som manuskript C. 20 i det engelske College of Arms.

En anden utgave av det samme manuskript opbevares i »The Shrewsbury School Library«.

Som det vil sees av ovenstaaende beskrivelse av slekten Hall of Northalls vaaben og av omstaaende farvelagte tegning, er det det samme, som det av slekten AALL benyttede.

¹ Ved »The Visitation of Shropshire« forstaaes optegnelser om undersøkelser av slektstavler og vaabener, der bl. a. i 1623 blev utført av nogen av den engelske konge utsendte mænd for at fastslaa, hvilke slechter i den del av England skulde anerkjendes som henhørende til det engelske nobility og gentry.

Blandt de engelske slechter, som erholdt anerkjendelse, var slekten Hall of Northall.

I det eksemplar av the Visitation of Shropshire, der opbevares i det engelske College of Arms staar rigtignok hjelmfiguren paa en fæstning med 4 taarne.

Som det imidlertid fremgaar av ovenstaaende beskrivelse av vaabenet er det uttrykkelig anmerket, at i det eksemplar av den samme Visitation of Shropshire, der forefindes i skolebiblioteket i Shrewsbury, staar hjelmfiguren kun paa en pute, der ligger paa en krans.

Det signet, som den her til Norge indvandrede Niels AALL brukte, er det samme som det der er gjengit i manuskriptet i skolebiblioteket i Shrewsbury.

Det samme er tilfældet med Eidsvoldsmænd Jørgen AALLS signet, der er gjengit paa planchen foran i »Slægten Aall».

I baade Niels AALLS og Jørgen AALLS signeter staar hjelmfiguren kun paa en flettet pute.

I de øvrige paa planchen foran i »Slægten Aall» gjengivne signeter staar hjelmfiguren paa en hjelm, der ligger over skjoldet. Det samme er tilfældet i andre gjengivelser av vaabenet f. eks. i Lassens »Norske Stamtavler» og i den Berghske vaabenbok, kfr. »Slægten Aall» side 93 likesom efter beskrivelsen av vaabenet i »Norske Slægter« 1912.

Hvad det av Anthony AALL paa testamentet av 1734 benyttede vaaben angaar, har dette, som det vil sees av gjengivelserne paa planchen foran og paa side 20 i »Slægten Aall», i skjoldet en springende løve og 3 roser eller liljer, mens de springende løver og liljerne forekommer i skjoldranden paa det vaaben, som slegten har benyttet siden sin indvandring hit til Norge.

Det bemerkes forøvrig, at det av Anthony AALL benyttede vaaben skal være likt det en engelsk slegt Hunt of Stockgrave tilhørende vaaben.

Hvilke omstændigheder har bevirket, at slekten AALLS forfædre omkring midten av 1600-tallet forlot sin første kjendte hjemstavn Aals sogn i Vester Horne herred i Ribe amt paa Jylland og at Jacob AALL i sidste halvdel av 1600-tallet utvandret fra Danmark til London og at dennes søn Niels AALL derfra i 1712 indvandret til Norge?

Som nævnt i »Slægten Aall» har der like til vore dage holdt sig en tradition om, at slektens forfædre en gang i fordums tider har maattet forlate sin hjemstavn paa grund av deltagelse i politiske begivenheter.

Man har været tilbøielig til at sette dette i forbindelse med slektens indvandring til Norge med dens norske stamfar Niels AALL i 1712.

Dette har imidlertid sikkerlig intet for sig.

Med større sandsynlighed kunde traditionen henføres til tiden omkring midten av 1600-tallet, da slekten forlot sin første kjendte hjemstavn Aals sogn i Vester Horne herred i Ribe amt i Jylland.

Som paavist i 1ste kapitel av »Slægten Aall» hadde eierne av omtrent samtlige gaarde i Vester Horne herred deltat i »Grevens feide» i 1534 paa Christian den 2dens side under oprørshøvdingen skipper Clement.

Til straf herfor blev de tvungne til at ta fæste av kronen paa sin tidligere odelsjord.

De tre ældste sikkert kjendte generationer av slekten AALL — Søffren Nielsen, Willadtz Søffrensen og Niels Willadtzen — sat derefter som arvefæstere under kronen i 100 aar til 1645 paa slegtsgaarden, der efter matrikulen at dømme ikke har været nogen ganske ubetydelig gaard.

Dette var jo en ret haard straf, selvom deres stilling materielt set ikke blev nævneværdig daarligere, idet indfæstningssummen, der kun erlagdes ved hvert eierskifte, var forholdsvis ubetydelig og til gjengjæld slap de med mindre skatter og utredslær.

Imidlertid vites den samme egn natten mellem 10de og 11te oktober 1634 at være hjemsøkt av en stormflod fra Vesterhavet, og det er i Riberhus lehnsregnskaper specielt antegnet, at Niels Willadtzen, den av slegten som da sat paa gaarden, led stor skade.

Endelig blev under krigen med Sverige 1643—45 denne del av Jylland plyndret og brandskattet paa det voldeligste; en mængde jyske eiendomme blev likefrem ødelagt paa denne kant av landet.

Da Niels Willadtzen nævnes sidste gang i lehnsregnskaperne i 1645 som sittende paa slegtsgaarden, har efter al sandsynlighed samme skjæbne rammet ham, og er han kanske ogsaa dræpt under ufreden.

Det har saaledes været forklarlig nok, at slegten har maattet fortrække fra sin første kjendte hjemstavn i Danmark og vi gjenfinder da ogsaa Niels Willadtzens søn, Niels Aall, som borger i Kjøbenhavn omkring 1660.

Hvilke forhold, der kan ha været medvirkende til, at Niels AALLS søn, Jacob AALL, i sidste halvdel av 1600-tallet forlot Danmark og bosatte sig i London, og dennes søn Niels AALL indvandret til Norge i 1712, har man i senere tider faat ganske gode oplysninger om, bl. a. i »Danske og Norske i London og deres Kirker» av Harald Faber (Kjøbenhavn 1915) hvorav hitsættes fra

111 Kapitel

Tømmerhandlerne i Wapping-Stepney

«Der har rimeligvis været danske og norske Handlende i London ogsaa i endnu ældre Tider ligesom der af og til er kommen danske og norske Skipere dertil, men i større Antal bosatte de sig ikke før efter den store Ildebrand. Efter at den sorte Død havde hærget London i to Aar, fra 1664 til 1666, og krævet som sine Ofre omtrent en Syvendedel af hele Byens Befolkning, der den Gang kun var 700,000, udrød der i 1666 en Ildebrand i et Bageri i Pudding Lane ved Eastcheap, som greb saadan om sig, at den i Løbet af tre Dage lagde 13,200 Huse og 89 Kirker i Aske, mellem disse ogsaa St. Pauls Cathedral. Mellem disse to Veje fandtes en Kilde, som ansaaes for at have lægende Kraft og efter den fik Well Street Navn, en Gade der gaar fra Nord til Syd mellem Cable Str. og St. George Street. Øst for denne anlagdes en større aaben Plads, som fik Navn af Wellclose Square, og Grundene der omkring lejedes efter Branden, da Bebyggelsen bredte sig mere udenfor Byens Mure, af en Kreds af Byggespekulanter fra London City, som 1683 og senere byggede en Række Huse eller lejede Grundstykker ud til andre, der byggede.

I dette Kvarter havde Tømmerhandelen sit Hovedsæde. Til Genopbygelse af de nedbrændte Kvarterer krævedes der en Mængde Tømmer, og der udvik-

lede sig derfor snart en meget livlig Skibsfart med danske og norske Skibe, der bragte norsk Tømmer til London, og der dannede sig en hel lille Koloni af Danske og Norske, som snart talte en 3—400 Mennesker, Tømmerhandlere, Skibsredere og deres Hjælpere. De bosatte sig i Ratcliffe Highway, Old Gravel Lane og deromkring; lidt længere øst paa blev en Gade endog efter dem kaldet Denmark Street. Distriktet kaldtes paa den store Brands Tid Wapping Stepney. En anden kendt Mand var Jacob Aall født i Kjøbenhavn 1670. Han boede i Wapping Wall, Shadwell, hvor han døde i 1717. Fra ham nedstammer den bekendte Familie Aall i Norge. Jacob Aall og flere Slægtninge af ham blev begravede i den dansk-norske Kirke »

Det har sikkerlig været den livlige handelsforbindelse efter den store brand i 1666, som ogsaa har bragt Jacob AALL til at flytte til London og han har uten tvil ved sin ankomst til London slaat sig ned i den del av byen, hvor den danske og norske koloni bodde.

Ialfald fra 1705 vites han med sikkerhet at ha bodd og eiet hus i Wapping Wall, der laa like ved Wellclose Square. Jacob Aalls barn og barnebarn blev boende i samme del av London ialfald til omkring 1750. Den dansk-norske kirke paa Wellclose Square blev indviet 15 november 1696, og allerede i 1707 blev datteren Susanna Aalls lik bisat i krypten, i 1717 Jacob AALL selv, i 1729 sønnen Benjamin AALL, i 1739 sønnesønnen Jacob AALL, der var søn av den til Norge indvandrede Niels AALL, foruten antagelig ogsaa andre medlemmer av slegten.

Det kunde ligge nær at trække den slutning, at Jacob AALL i London har drevet en importforretning i trælrest, og at dette har været grunden til, at hans søn Niels AALL i 1712 blev sendt til Norge for at lære det norske sprog og norske forhold at kjende.

Efter den store brand i London i 1666 havde jo netop trælrestutførselen fra Norge tat et mægtig opsving.

Herom anfører ekspeditionschef A. Collett i »Familien Collett og Christianialiv i gamle dage» side 2: »For de østlandske byers vedkommende bevirket trælresthandelens blomstring i anden halvdel av det 17de aarhundrede, navnlig efter Londons brand i 1666, et livlig samkvem mellem begge nationer, som hadde gjensidige indflytninger tilfølge. I Christiania og det dermed forbundne Drammen optræder i dette tidsrum adskillige mænd av britisk herkomst som trælrestagenter, og nogen av disse blev der for bestandig.»

Har Jacob AALL i London drevet import av trælrest, kunde der være al grund for ham til at sende sin søn til Norge istedenfor til Danmark, idet Norge jo var et ganske anderledes trælrestutførende land.

Den omstændighed, at Niels AALL ved sin ankomst til Norge synes at ha staaet i forbindelse med den engelskfødte James Bowmann og ialfald fra 1722 til 1730 var fuldmægtig hos Herman Leopoldus, hvilke begge var større trælasteportører (se »Slægten Aall» side 23 fig.), inden han selv i 1734 grundla sin egen trælastbedrift, synes at peke i retning av, at det var trælasteporten som var aarsak til Niels AALLS indvandring til Norge.

Biografiske oplysninger i tilknytning til de i »Slægten Aall»
av Haagen Krog Steffens indtagne levnetsbeskrivelser.

SLEGTEN AALL I ENGLAND.

- S. 16. JACOB AALL, født i Kjøbenhavn 1667, død i London 1717, bisat i den dansk-norske kirke paa Wellclose Square, bosatte sig antagelig i 1680-aarene i London, gift i kirken Holy Trinity Minories i London 23 oktober 1695 med FRANCES BECKETT, født i 1673. Hun har uten tvil været av engelsk herkomst og opføres baade hun og Jacob AALL ved egteskapets indgaaelse som hjemmehørende i Stepney i London, likesom det tilføies, at begge tidligere var ugifte.

Efter mandens død i 1717 blev hun fremdeles boende i den samme del av London og levet hun endnu i 1746.

Det har tidligere været antat, at Jacob AALLS hustru het Griffin eller Thornber og med det første av disse navn er hun bl. a. opført paa oversigtstavlen i »Slægten Aall» side 18.

Imidlertid er det senere med sikkerhet konstatert, at hun het Frances Beckett.

Jacob og Frances AALL vites med visshet at ha hat ialfald følgende 4 barn: Benjamin AALL, f. 1697, Anthony AALL, f. 1699, Niels AALL, f. 1702 samt datteren Susanna AALL, død i London og bisat i den dansk-norske kirke paa Wellclose Square 1707.

De to ældste sønner forblev i London og døde der, mens den yngste Niels AALL kom til Norge i 1712 og blev stamfar for hele den norske slekt AALL.

Som omtalt foran side 5 fig. har det været trælasthanndelen, som bragte Jacob AALL til at slaa sig ned i London.

DEN DANSK-NORSKE KIRKE PAA WELLCLOSE SQUARE I LONDON

INDVIET 15 NOVEMBER 1696. I KIRKENS KJELDER HAVDE SLÆGTEN AALL SIN BEGRAVELSE. HER BLEV JACOB AALL (FADER AF DEN TIL NORGE INDVANDREDE NIELS AALL) BISAT 1717, HANS BØRN SUSANNA AALL 1707 OG BENJAMIN AALL 1729 OG SØNNESØNNEN JACOB AALL 1739 (SØN AF DEN TIL NORGE INDVANDREDE NIELS AALL) FORUDEN ANTAGELIG OGSA FLERE ANDRE MEDLEMMER AF SLÆGTEN AALL. (SIDE 8-10)

At han i 1712 sendte sin søn Niels til Norge, kan ogsaa tyde herpaa. Hvis det ikke var for trælasthan delens skyld, som dengang var saa blomstrende mellem Norge og England, kan det vanskelig gives nogen forklaring til, at Niels AALL blev sendt fra London til Norge, idet chancerne vel den gang i alle andre virksomheter var langt større i England end i det avsidesliggende Norge.¹

- S. 20. BENJAMIN AALL, Jacob AALLS ældste søn, er født i London 1697, død sammesteds 1729, bisat i den dansk-norske kirke paa Wellclose Square. Han blev gift i Shadwell kirke i London 1720 med HANNAH HAMNETT, født 1696. De opføres begge i egteskabsbevillingen av 25 juni 1720 som tidligere ugifte og som hjemmehørende i St. Paul Shadwell i London. Efter mandens død i 1729 bodde Hannah AALL som enke i London, indtil hun 16 august 1736 egtet i London i kirken All Hollows on the Wall Richard Peartree, søn av captein Richard Peartree og hustru Dorothy. I »Slægten Aall» side 20 øverst omtales han som mr. Peartell, hvilket imidlertid er en feilskrift for Peartree, idet der i Niels AALLS kopibok for 19 april 1746 tydelig staar Peartree.
- S. 20. ANTHONY AALL, Jacob AALLS anden søn, født i London 1699, død sammesteds 1737. Han blev ved egteskabsbevilling av 26 februar 1721 gift i London med MARY BEESON, f. 1700, d. i London 1725.

De opføres begge ved egteskapets indgaaelse som hjemmehørende i St. Pauls Shadwell i London.

Anthony AALL giftet sig anden gang efter egteskabsbevilling av 1ste mai 1728 med HANNAH JAMES, f. 1704, som overlevet manden.

I The Stepney Manor Court Rolls findes under 8 juni 1728 anført, at Samuel James og hans hustru Eliza overdrar Anthony AALL en cottage i Old Harbour i Blackwall.

Samuel og Eliza James har formodentlig været Hannah James' forældre og overdragelsen av cottagen har antagelig fundet sted i forbindelse med hendes bryllup kort før med Anthony AALL.

Anthony AALL vites ialfald at ha hat følgende barn: FRANCES-ANNE, født og død i London 1723, og JACOB, født og død i London 1725.

¹ I kirkebøgerne for Nicolai kirke i Kjøbenhavn er opført en Jacob AALL, søn av Niels AALL og Annicke HENDRICHSDATTER, som døpt 19 oktober 1702.

Efter tidspunktet og navnene at dømme kunde denne Niels AALL være en søn av den Niels AALL, der bosatte sig i Kjøbenhavn omkring 1650 og altsaa en bror av Jacob AALL, der flyttet til London i 1680-aarene.

Der har til vore dage i England levet en slegt Mac All, hvis navn uttales paa samme maate som den norske slegts. Mac er en særlig i Skotland almindelig brukt tilføielse til navnet for at betegne »søn av».

Av denne slegt kjendes Robert Mac All, der maa være født omkring 1760. Han virket som prest fra 1792 i den samme del av London, hvor slekten AALL bodde. Blandt hans barn forekommer navnene: Frances, Samuel, Mary og Eliza, hvilket muligens kunde tyde paa en forbindelse med slekten AALL, idet som ovenfor paavist Jacob AALLS hustru het Frances, Anthony AALLS hustru Mary Beeson, hans datter Frances-Anne og hans anden hustrus forældre Samuel og Eliza James.

Robert Mac Alls søn Robert Stephens Mac All, f. 1792 i Plymouth, død 1838 i Manchester, hvor han var prest og hvor der er et monument over ham.

Hans søn Robert Whitaker Mac All var ogsaa prest og virket bl. a. en række av aar i Frankrike. Der eksisterer flere trykte kilder, hvorav yderligere oplysninger om ovennævnte medlemmer av den slegt kan erholdes.

ULEFOSLINJEN.

S. 196—310. **NIELS AALL**, statsraad, eier av Ulefos, f. 1769, d. 1854. I det store jubilæumsverk »Christiania Sparebank 1822—1922», som banken utgav i sidstnævnte aar i anledning dens 100-aarige bestaaen har historikeren docent dr. J. Worm Müller skrevet en avhandling bl. a. om tilstanden i Norge under de økonomiske kriser i begyndelsen av forrige aarhundrede.

Avhandlingen er basert paa indgaaende studier bl. a. av hittil ukjendte privatarkiver, deriblandt statsraad AALLS arkiv paa Ulefos og forfatterens bedømmelse av forhold og personer kan derfor tillægges særlig vegt. Om statsraad AALL uttaler forfatteren sig oftere med den aller største anerkjendelse og han resumerer sin opfatning av ham side 175 flg. saaledes:

»Det er faa av de store brukseiere fra 1814, der staar saa høit fra karakterens side som Niels Aall, kun to navn kan i den henseende nævnes ved siden av hans, hans bror Jacob Aall og Marcus Gøe Rosenkrantz. Niels Aall var et værdig skudd av en ædel stamme og han var i sandhet en stor mand.

Han var i opgangstiden den generøse, høit kultiverte, overlegent dygtige forretningsmand, i krigsaarene den godgjørende, omsorgsfulde brødgiver og en av de faa som virkelig vilde Norges fulde selvstændighet, som statsraad 1814 djerv og frygtløs, men størst er han i den tunge nedgangstid, i den 26 aar lange kamp, han førte »mot tidens onde genier» og hvor han tilslut med ære bukket under. Mange av den gyldne tids mænd holdt ikke maal i prøvelsens tid og de grep i fortvilelsen til midler, som man vel kan tilgi, men aldrig helt glemme. Ikke saa med Niels Aall. Man kan læse de slitte protokoller med hans forretningsbreve like fra 1800—1840, men man støter selv i de mest kritiske tider ikke paa et brev, som kaster den mindste skygge over hans karakter, ikke paa et eneste blad, som heller burde ha været tilintetgjort. Vi ser ham — slik som ogsaa Alexander Lange skildrer ham — uavladelig paa sit kontor, optat av sine forretninger og bekymret for sine dalende formues-

omstændigheder — i almindelighed mørk og trist og meget ordknap; »men naar han talte, opklartes hans aasyn og han smilte saare venlig og vakkert». Vi ser ham hjælpe sine venner, ta brorens byrde paa sig, som trak ham selv længer ned, vi ser ham i de aar, eksporten var stanset og kornpriserne var høie, som den pligttopfyldende brukseier fortsatte med at skaffe bønderne korn, som de ikke magtet at betale ham. Hvor rørende er han ikke, da han overrasker sin huslærer med bryllupsutstyret, som han i al hemmelighet har bestilt i England, og med taarer i øinene beklager at han ikke hadde anledning til at gi ham mere. Vi ser ham kjæmpe mot konjunktorene, der overvælder ham likesom alle de andre store skog- og brukseiere, som hadde tat store laan paa sine eiendomme.....»

AALL hadde efterlatt sig optegnelser særlig fra sin virksomhet som statsraad, og disse blev utgit i 1911 under navn av: »Niels Aalls Erindringer fra 1814».

Førstearkivar Chr. Brinchmann har som forord til Erindringerne skrevet en utførlig og sterkt anerkjendende biografi av statsraad AALL.

Redaktøren av »Aftenposten» Fredrik Bætzmann, der var kjendt som en høit anset historiker, bl. a. som forfatter av »Det Norske Statsraad 1814—1884», skrev en længere anmeldelse av »Niels Aalls Erindringer fra 1814», hvorav hitsættes:

»I rækken av de slegtsnavn, som paa en fremtrædende maate er knyttet til Norges nyere historie, staar navnet Aall ikke tilbake for noget. Det medlem av denne slekt, med hvem vi gjennom de nu offentliggjorte Erindringer har faat anledning til at fornye bekjendtskapet, visste gjennom et langt og frugtbart virksomt liv at hævde arvede traditioner og at bli et mønster paa den gode borger. Den biografiske indledning, hvori bokens kyndige utgiver arkivar Chr. Brinchmann fortæller herom, viser os smukt og forstaaelsesfuldt den høit kultiverte patricier, gjennomtrængt av sin stillings forpligtelser, nobel i sin karakter, offervillig i ethvert fædrelandsk formaal

Redaktør P. Wilh. Schmidt uttaler sig i indledningen til sin anmeldelse av »Niels Aalls Erindringer fra 1814» saaledes:

»Statsraad Niels Aalls ranke og ædle personlighet staar desværre ikke for almenheten i saa klare og skarpe omrids, som denne forgrundsfigur fra 1814 har billig krav paa. — Niels Aall indlagde sig ved sin opofrende og uegenyttige virksomhet i trængselens aar i begyndelsen av forrige aarhundrede uvisnelige fortjenester av sit fædreland, og han kunde derfor ogsaa i levende live glæde sig over konges og folks samstemmige anerkjendelse og beundring;

KAMMERHERRE CATO AALL
f. 1871
EIER AF ULEFOS FRA 1898

FRU EUGENIE AALL
FØDT FAYE
f. 1886

(SIDE 13—16)

men for efterslegten er den virksomme mand likesom gledet bort og hans minne utvasket. Selv hans efterlatte »Erindringer», som dog danner et værdifuldt bidrag til belysning av begivenheterne i 1814, har den »dannede» almenhet hittil ikke hat noget kjendskap til.»

- S. 315. III. 1. **KAREN NICOLINE AALL**, født paa Ulefos 12 januar 1862, gift samme-
steds 30 november 1881 med statsadvokat senere byfoged **CARL**
MARIUS TORSTENSON, f. 10 november 1851, d. 19 april 1905, begravet
ved Romnæs kirke, søn av sorenskriver Bernt Christian Sverdrup
Torstenson og Esther Christine Middelthon. Fru Karen Nicoline
Torstenson har efter mandens død været bosat i Christiania.
- S. 315. III. 2. **MARIANE DIDRIKKE AALL**, født paa Ulefos 16 juli 1863, gift samme-
steds 18 september 1891 med senere overlæge ved Det Norske Diakon-
hjems sykehus ved Christiania, dr. med. **JOHAN STORM BULL**, født i
Christiania 14 november 1860, søn av stadskonduktør i Christiania,
R. St. O. O., R. D. D. O. Georg Andreas Bull og Emilie Constance Hjelm.
- S. 316. III. 6. **CATO AALL**, kammerherre, eier av Ulefos, født paa Ulefos 10 juli
1871, juridisk embedseksamen 1895, opholdt sig utenlands, væsentlig
i London, 1895 til 1896, overtok kort derefter paa grund av faderens
tiltagende sykелighet ledelsen av bedriften paa Ulefos; ved kjøpekon-
trakt av 1 oktober 1898 og skjøte av 1 oktober 1900 overtok han
som eier Ulefos med tilliggende ca. 150 000 maal skog beliggende i
et samlet kompleks i Kviteseid, Seljord, Lunde og Bø.

Medlem av Holla herredsstyre fra 1898 og av formandskapet fra
1904 med korte avbrytelser til 1913 og indehadde i denne tid ogsaa
flere andre kommunale hverv. Disse frasa han sig imidlertid i 1913,
men er fra 1 januar 1916 overformynder i Holla, hvilken stilling han
fremdeles indehaver.

Under 1 oktober 1903 utnævnt til kammerherre ved det norske
hof. Gift i Garnisonskirken i Christiania 26 januar 1910 med **EUGENIE**
FAYE, født 14 januar 1886 i Christiania, datter av godseier kammerherre
R. St. O. O., R. D. D. O. Fredrik Emil Faye og Sigrid Marie Dahll.

Slegtsnavnet Faye, uttalt paa samme maate som av den norsk-danske familie, har været kjendt i
Frankrike i flere hundrede aar og forekommer fremdeles. Ifølge gamle slegtstraditioner skal ogsaa den
norsk-danske families stamfar ha været av fransk slegt men være utvandret under hugenotforfølgelserne
til Skotland. Herfra vites ikke saa faa kjendte slegter i det 17de aarhundrede at være kommet til
Bergen i Norge. Blandt disse indvandrere var ogsaa Marcus Faye, der angivelig over Orknøerne kom
til Bergen, hvor han 10 mai 1642 tok borgerskap.

(»Patriciske Slægter», 2den samling, Kjøbenhavn 1911 av Th. Hauch-Fausbøll
og H. R. Hiort-Lorenzen).

Gerhard Faye, f. 1691, d. 1760, sogneprest til Holt. Anna Cathrine Pay, f. 1703, d. 1760.	Hans Gerhard Faye, f. 1728, d. 1795, eier av Sørum i Ljet.	Amund Linnes Faye, f. 1767, d. 1802, fabrikeier.	Gerhard Faye, f. 1691, d. 1760, sogneprest til Holt. Anna Cathrine Pay, f. 1703, d. 1760.
Amund H. Linnes, proprieter. Martha Christophers- datter.	Ingeborg Linnes, f. 1742, d. 1813.	Hans Faye, f. 1797, d. 1852, generalkonsul, indehaver av bankierhuset Grüning & Co., eier av Hafslund, K. St. O. O. m. fl.	Amund H. Linnes, proprieter. Martha Christophers- datter.
Andreas Boyesen, f. 1682, d. 1745, sogneprest til Nes, Hallingdal. Anna Floor, f. 1703, d. 1783.	Augustinus Boyesen, f. 1732, kjøbmand paa Bragernes.	Fredrik Emil Faye, f. 1844, d. 1903, kammerherre, godseier, R. St. O. O., R. D. D. O.	Andreas Boyesen, f. 1682, d. 1745, sogneprest til Nes, Hallingdal. Anna Floor, f. 1703, d. 1783.
Caspar Suur, f. 1708, d. 1757, kjøbmand p. Bragernes. Rebekka Hofgaard, f. 1715, d. 1773.	Maren Suur, f. 1740.	Isabella Regina Selma, friherreinde von Mansbach, f. 1816, d. 1844, hoffrøken hos dronning Desideria.	Caspar Suur, f. 1708, d. 1757, kjøbmand p. Bragernes. Rebekka Hofgaard, f. 1715, d. 1773.
Friedrich Wilhelm, friherre v. u. z. Mansbach, f. 1711, d. 1784. Sophia v. Bernstein.	Johan Friedrich, friherre von Mansbach, f. 1744, d. 1803, generalløitnant, kammerherre.	Carl, friherre von und zu Mansbach, f. 1790, d. 1867, generalløitnant, kabinets- kammerherre, norsk-svensk minister.	Friedrich Wilhelm, friherre v. u. z. Mansbach, f. 1711, d. 1784. Sophia v. Bernstein.
Adam Christopher von Oldenburg, f. 1736, d. 1813, generalmajor. Maria de Schøller, d. 1774.	Isabella von Oldenburg, f. 1769, d. 1855.	Anna Sophie Marie Anker, f. 1793, d. 1860.	Adam Christopher von Oldenburg, f. 1736, d. 1813, generalmajor. Maria de Schøller, d. 1774.
Peder Anker, f. 1736, d. 1776. Anne Sophie Sæd.	Jan Anker, f. 1763, d. 1809.	Selma Eugenie Faye, f. 1878, d. 1917, g. m. generalintendant, oberst Alfred Zimmer.	Peder Anker, f. 1736, d. 1776. Anne Sophie Sæd.
Adam Christopher von Oldenburg, f. 1736, d. 1813, generalmajor. Maria de Schøller, d. 1774.	Regina Maria von Oldenburg, f. 1768, d. 1832.		Adam Christopher von Oldenburg, f. 1736, d. 1813, generalmajor. Maria de Schøller, d. 1774.

Generalkonsul Hans Faye hadde foruten sønnen kammerherre Fredrik Faye i 2det egteskap følgende barn i 1ste egteskap: Generalkonsul, eier av Hafslund Jacob Andreas Christian Faye g. m. Johanne Christine Heftye, Julie Mathea Sophie Faye g. m. jernverkseier S. D. Cappelen til Holden og Alette Faye g. m. generalmajor, kabinetskammerherre J. D. S. Beichmann.

Morten Larsen Dahll, f. 1734, d. 1784. Barbara Sophie Boye, f. 1745, d. 1814, datter av mag. theol. Jens Boye.	Jens Pedersen Hiort paa Lekum, f. 1725, d. 1794. Maria Olsd. Gust, f. 1720, d. 1787.	Frederik Herfordt, f. 1701, d. 1752, sogneprest til Aremark. Karen Colbjørnsen, datter av Kjeld Stub Colbjørnsen og Maren Lemmich.	Niels Høegh, provst, professor. Maren Hauritz.	Henrik Finne, f. 1727, d. 1805, oberstløjtnant. Edvardine Steer, f. 1742, d. 1832.	Christian Dorph, f. 1724, d. 1788, foged. Antoinette Johanne Sverdrup, f. 1742, d. 1831, datter av kammerraad Hans Sverdrup, eier av Hakedals jernverk og Antoinette Ancher.	Hans Gerhard Faye, f. 1728, d. 1795, eier av Sørum gaard i Lier. Ingeborg Linnes, f. 1742, d. 1813. Christian Holst, f. 1743, d. 1824, sogneprest til Røken	
Lars Dahll, f. 1764, d. 1824, eier av Lindhoel gaard i Eidsberg.	Maren Hiort, f. 1760, d. 1810	Poul Christian Herfordt, f. 1748, d. 1815, major.	Georgine Høegh, f. 1771, d. 1841.	Edvard Nicolai Finne, f. 1767, d. 1844, generalmajor.	Martha Holter Dorph, f. 1766, d. 1843.	Gerhard Faye, f. 1765, d. 1802, sogneprest til Botne.	Anna Christine Grønbech Holst, f. 1777, d. 1856.
Jørgen Martinius Dahll, f. 1795, d. 1858, eier av Linnes gaard i Lier, stortingsmand.	Karen Helene Herfordt, f. 1795, d. 1873.	Henrik Chr. Finne, f. 1797, d. 1870, kaptein, toldkasserer, R. St. O. O.	Siren Marie Faye, f. 1802, d. 1832.				

Lars Christian Dahll,
f. 1823, d. 1908,
statsraad, oberst, adjutant hos Carl XV,
K. St. O. O. m. fl.

Siren Marie Gerharda Finne,
f. 1832, d. 1918.

Sigrid Marie Dahll,
f. 1857.

Anna Faye,
f. 1882,
g. m. godseier
Fritz Michael Treschow
til Fritzøe.

Eugenie Faye,
f. 1886,
g. m.
godseier, kammerherre
Cato Aall.

I 1912 lot AALL ombygge og modernisere de industrielle anlæg ved Ulefos og bygget bl. a. et nyt træsliperi beregnet for en årlig produktion av 10 à 12 000 tons træmasse, senere utvidet til 15 à 16 000 tons.

Da AALL 10 juli 1921 fyldte 50 aar hadde bl. a. »Morgenbladet» hans billede med en biografi, hvori det tilslut heter:

»Kammerherre Aall er en inden distriktet og i vide kredse der utover meget anset mand, grei og velvillig, human og rettænkende i al sin færd.»

Eugenie og Cato AALL oprettet i 1919 et legat til vedlikehold av den dem tilhørende Romnæs kirke og slægten Aalls begravningsplads ved samme kirke, og gav hertil et grundfond av kr. 20 000.

I 1921 oprettet de »Kammerherre Aall og hustrus legat til bevarelse av Ulefos Hovedgaard», hvortil de skjenket et grundfond av kr. 150 000, som de i 1927 forhøiet til kr. 200 000. I anledning av at det 25 februar 1925 var 150 aar siden Cato AALLS tipoldefar N. B. AALL blev medeier i Ulefos forøket de med kr. 20 000 det i 1917 oprettede »Godseier Nils Aall og Hustrus legat» til fordel for trængende, der har været i Ulefosgodset eller legatstifternes tjeneste.

IV. 1. NILS FREDRIK NICOLAI AALL, født i Christiania 19 august 1911.

IV. 2. CHRISTINE CECILIE CHARLOTTE AALL, født i Christiania 21 januar 1914.

IV. 3. HANS CATO AALL, født i Christiania 18 mars 1917.

S. 317. III. 7. BENEDICTE ELISE AALL, født paa Ulefos 23 mai 1875, gift sammesteds 24 august 1895 med overretssaksfører i Christiania IVER HEYERDAHL LYCHE, født i Christiania 12 april 1861, søn av skolebestyrer Einar Lyche og Christiane Bolette Biørn.

S. 318. III. 1. HANS JACOB AALL, museumsdirektør, født i Arendal 20 september 1869, cand. philos. 1890, volontør ved Universitetsbiblioteket 1890—1893, deltok i opprettelsen av Nordenfjeldske Kunstindustrimuseum i Trondhjem og konservator sammesteds 1893—1894.

Høsten 1894 tok han initiativet til opprettelsen av Norsk Folkemuseum og er derved blit skaperen av et av Nordens betydeligste museer.

Om foranledningen til at han tok dette skridt har han skrevet i indledning til Norsk Folkemuseums 25 aarsberetning følgende:

«Alt dette samlerarbeide maatte dog kaldes spredte tiltak i forhold til det storverk Arthur Hazelius utrettet i Sverige i sit Nordiska Museet. Hans

NILS FREDRIK NICOLAI AALL
f. 1911

CHRISTINE CECILIE
CHARLOTTE AALL
f. 1914

HANS CATO AALL
f. 1917

(EFTER FOTOGRAFIER 1927. SIDE 16)

jernarmer favnet ogsaa om vort land, hvor man stort set sat rolig og saa til med beundring eller sløv harme.

Slik drev det fremover i aarene indtil Nordensfjeldske Kunstindustrimuseum i 1894 sendte sin unge konservator ut for at samle folkekunst. Turen skulde gaa opover Hallingdal, nedover Numedal og over en stor del av Øst-Telemarken. Efterhvert som dagene løp, gik det op for ham, at det var noget galt fat med det arbeide han nu gjorde. Det kunde ikke være rigtig bare at søke at bevare det som ansaaes at være pent og gaa forbi alt det som ellers hørte til i det gamle liv, i søgn og helg, ute og inde. Noget maatte gjøres her. Det begyndte at dæmre noget i ham om et stort museum av slike ting for det hele land. Saa en dag — det var vist paa et skifte i Numedal — dumpet han over en »Aftenpost», hvori det stod et langt brev fra Stockholm om »Skansen». Da stod det med engang klarere for ham, brevet var likesom svaret paa det han hadde tænkt. Han mindes endnu, manden som nu er over 50 aar, at der henne i Stockholm lyste nogen baal paa gamle brune hus. Og de baalene lyste i grunden længe for ham, ogsaa efterat arbeidet i Norsk Folkemuseum var begyndt, for manden levet mestendels paa romantik og arbeidet paa instinkt. Nøktern videnskap hadde han liten rede paa, og endnu mindre visste han hvordan opgaven skulde løses. Bare at den var stor, endeløs stor. At det skulde bli et kjempemuseum, og at *han* vilde skape det. For efter den dagen paa skyss-skiftet brandt det noget inde i ham ret som det var.

Utover høsten, da den unge mand kom tilbake til Christiania, gik han til sin ældre ven Moltke Moe, som straks lovet hjelp. De to blev enige om, at Gustav Storm maatte være med. Den mand maatte staa i spidsen for det hele foretagende. Han hadde autoritet i den videnskabelige verden og social anseelse. Og saa en dag i Storms arbeidsværelse blev der stiftet et forbund av de to. Den ældre lovet den unge at være formand i styrelsen for et Norsk Folkemuseum, hvis den unge vilde være konservator.»

Efter at museet den 19 december samme aar var blit stiftet, blev AALL arbeidskomiteens sekretær, og fra vaaren 1895 konservator og bestyrer av museet, fra 1904 av med titel av direktør.

Norsk Folkemuseum har under AALLS ledelse utviklet sig til en stor og anset institution, som har faat karakteren av landets centralmuseum for etterreformatorisk materiel kultur. Paa museets omkr. 140 maal store areal paa Bygdø er det vokset op et friluftsmuseum saavel med minder om gammel landsens bygningsskik — hvoriblandt ogsaa endel middelalderiske bygninger — som ogsaa om byernes. De sidste er samlet i »Gamlebyen». I museumsbygningerne, som nu for en stor del er avstængt paa grund av

plassmangel, findes egne avdelinger for bykultur, bondekultur, systematiske samlinger og en egen samling av redskaper og verktøi. Til museet er i aarenes løp knyttet kong Oscar II's samlinger, Universitetets Oldsakssamlings etterreformatoriske avdeling, Det etnografiske Museums norske avdeling, Landbruksmuseet, tilhørende Det kgl. Selskap for Norges Vel, De Heftyeske samlinger og Thaulowmuseet. Naar Folkemuseet — forhaabentlig i løpet av de første aar — faar bygget færdig sit store museumskompleks, vil det ogsaa utadtil manifestere sig som et av de større museer i Europa. Museet har under sin 30-aarige bestaaen git ut en lang række videnskabelige publikationer. Dets aarsbudget utgjorde 1924—25 kr. 360 000.

Hans AALL har for at samle sig helt om arbeidet for Norsk Folkemuseum deltat litet i det offentlige arbeide. Han har dog været statens repræsentant i direktionen for Foreningen til Norske fortidsminde-merkens bevaring i en aarrække og medlem av Akershuskomiteen av 1922; for tiden det offentliges repræsentant i styret for Borrefondet og medlem av styret for Norsk Husflidsforening.

Hans evner gaar nærmest i retning av organisation og administration. Han har derfor skrevet litet og væsentlig om museumsspørsmål. Særlig bør nævnes hans lærebok i museumsarbeide: »Arbeide og ordning i kulturhistoriske museer», Oslo 1925, utgit av Norske museers landsforbund med statsbidrag. Han blev i 1909 ridder av St. Olavs orden »for fortjenstfuld museumsvirksomhet».

HANS AALL blev den 23 mars 1901 gift i Christiania med EMMA LUND, født i Christiania 17 august 1876, datter av bylæge Axel Lund og Valborg Eskilda Bruun, datter av høiesteretsassessor Eskild Bruun og Dorothea Young. Emma AALL døde 18 januar 1908 i Christiania, hvor hun er begravet. Til minde om sin hustru har Hans AALL i 1920 oprettet »Fru Emma Aalls Fond» paa kr. 50 000 til fordel for Norsk Folkemuseum.

Til belysning av samtidens bedømmelse av direktør AALLS fortjenester av Norsk Folkemuseum indtages korte utdrag av de utførlige biografier, som aviserne indeholdt i anledning hans 50 aarsdag 20 september 1919.

»Morgenbladet»:

»Enhver som har gjennomgaat Norsk Folkemuseums samlinger og har set, hvad de nu er vokset frem til, vil ha faat følelsen av, at det er noget av et kulturhistorisk storverk, direktør Aall her har skapt. Og i hver mindste detalj er disse samlinger præget av hans sikre smak og stilfølelse, hans pietetsfulde omhu og hans kjærlighet til de gamle nationale skatte.»

Til

Norsk Folkemuseums Grundlægger

DIREKTØR HANS AALL

*fra Museets Styre med Tak og Beundring
for 25. Aars Yrke.*

»Norske Intelligenssedler»:

»Aall er som bekendt en av de mest anseede museumsmænd i Skandinavien. At Norsk Folkemuseum er et faktum skyldes i allerførste række ham. Det var ham som i 1894 tok initiativet til museets grundlæggelse. Siden aapningen i 1896 har Aall været museets direktør. At skrive Aalls historie er altsaa det samme som at skrive Folkemuseets. Direktør Aalls indsats i vort kulturelle liv kan følgelig vanskelig overvurderes.»

»Ørebladet»:

»Gaar man nu gennem samlingerne ute paa Bygdø maa man føle en dyp beundring for den mand, der paa vel tyve aar har forstaat at samle og saa smukt sammenflette de minder om gammel norsk kunst og haandverk, man finder her.»

»Tidens Tegn»:

»Folkemuseets skaper og leder fylder 50 aar idag. Han vil bli hyldet og hædret fra alle fordi det han har utrettet er intet mindre end et storverk.»

Norsk Folkemuseum feiret 31 mai 1920 sit 25 aarsjubilæum ved en stor friluftsfest paa museet i overvær av H. M. Kongen, medlemmer av regjering og storting, medlemmer av utenlandske gesandtskaper, repræsentanter for utenlandske og indenlandske museer m. fl.

Av »Aftenposten»s referat fra festen hitsættes:

»Paa vegne av samtlige norske museer frembar direktør Dedekam lykønskninger til centralmuseet med varm hyldest til direktør Aall. Der overraktes adresser med uttryk for beundring og anerkjendelse.

Øverintendant for Sveriges nationalmuseum, den svenske regjering's utsending ved festen, Folcker, overbragte hyldest og lykønskning fra nabofolket, understrekende, at aldrig har følelsen av samhørighet mellem landenes museer været sterkere end i vore dage.

Museumsinspektør Olrik bragte hilsen og hyldest fra det Danske nationalmuseum. For os danske er det nær sagt noget rent eventyrlig ved den skaperkraft, hvormed Norsk Folkemuseum er reist saa mægtig i saa kort tid. Og direktør Aall har sammenføiet det til et harmonisk hele.

Professor dr. Lithberg bragte hilsen og hyldest fra Nordiska Museet, Stockholm.

Skolebestyrer Berle takket for de anerkjendende ord, — ogsaa paa vort felt er der trang til nordisk samarbeide. Samarbeidet trives bedst, jo bedre hvert enkelt folk utfolder i frihet sin egenart. Det gir styrke.

Bankdirektør Kierulf holdt en varm og følt takketale til direktør Hans Aall, — trods vanskeligheter og motgang har han skapt storverket og har dermed gjort landet store tjenester. For at hædre direktøren har styret utført et bilde av ham i litografi av Werenskiold med underskrift: Til Norsk Folkemuseums grundlægger, direktør Hans Aall fra styret med tak og beundring for 25 aars arbeide. Billedet blev overrakt direktøren. Og forsamlingen gav sin tilslutning tilkjende ved 3 gange 3 hurra.»

»Tidens Tegn» avslutter en redaktionelt utstyret artikel om 25 aars jubilæet med følgende ord om direktør AALL:

»Det er hans bedrift og hans indsats. Paa sit omraade — og det er baade stort og betydningsfuldt — har han faat lykke til at være grundlæggeren og den organisatoriske og ledende kraft. Og det har lykket ham slik, at hans navn utslettelig vil forbli knyttet til Folkemuseets eget. Han har i dette reist sig et minde varigere end det blev støpt i bronze.»

»Sjømandsposten»:

«Norsk Folkemuseum er et mesterverk fremstillet av direktør Hans Aall. Bevaringen av vore hjem som de stod der hos vore fædre laa Hans Aall i blodet.

Hans Aall tilhører en av landets ældste og bedste slegter, som har gjort de største innsatser i norsk politik og norsk kultur.»

NÆSLINJEN.

- S. 435. III. 2. AUGUSTA AALL, født paa Egelands Jernværk 7 december 1862. Lever ugift i Christiania.
- S. 436. III. 4. LAURA CAROLINE AALL, født paa Egelands Jernværk 27 oktober 1865, gift 12 november 1888 med verkseier fhv. bureauchef, R. D. D. O. KNUD MARIUS DAHL, født 9 januar 1862.
- S. 436. III. 6. JACOB AALL, født paa Egelands Jernværk 11 mai 1868, død i Christiania 23 oktober 1904, gift 27 mars 1899 med RAGNA HERLOFSON, født 1 juni 1870. Hun er fremdeles bosat i Christiania.
- IV. 2. JOHANNE SOPHIE AALL, født i Christiania 13 november 1902.
- S. 436. III. 9. BENEDICTA HENRIKKA AALL, født paa Strømsbo 29 september 1874, levet ugift i Christiania, hvor hun døde 29 august 1922, kremert og begravet paa Gamle Akers kirkegaard i Christiania.
- S. 436. III. 10. HANS JØRGEN CHRISTIAN AALL, bureauchef, født paa Furuli i Barbu 20 april 1876, cand. jur. 1900, premierløjtnant i landvernet 1903, sekretær i Handelsdepartementet (poststyrelsen) 1904, bureauchef i samme departement 1918. For tiden chef for 2det postadministrationskontor. R. D. D. O.
- S. 437. II. 3. JØRGEN ENGELHART AALL, fabrikeier, født paa Næs Jernværk 15 oktober 1846, gift 25 oktober 1871 med ANNE MARIE SCHNEIDER, født 24 juli 1850. De flyttet i april 1913 til Christiania, hvor han avgik ved døden 26 februar 1923, kremert og begravet i slegtens gravsted ved Holt kirke.
- S. 437. III. 1. LAURA CAROLINE AALL, født 2 august 1872, gift 2den gang 12 mai 1903 med professor dr. philos. HJALMAR SEIERSTED FALK, født 2 april 1859.

- S. 437. III. 2. NICOLAI BENJAMIN AALL, født 19 mars 1874, diplomingeniør fra Cøthens tekniske institut i Anhalt, reiste 1900 til Amerika. Gift 1918 med BESSIE CHURCHILL. Han er nu bosat i Seattle, hvor han driver ingeniørvirksomhet.
- S. 437. II. 5. LOUISE ANDREA AALL, født paa Næs Jernværk 12 august 1849, var de senere aar av sit liv bosat i Kjøbenhavn, hvor hun avgik ved døden 13 mai 1919, begravet paa Vor Frelses gravlund i Christiania.
- S. 437. II. 6. BOLETTE HELENE AALL, født paa Næs Jernværk 15 november 1850. Hun bodde i en række av aar i Kjøbenhavn sammen med foran nævnte søster, men flyttet ved hendes død i 1919 til Christiania. Opholdt sig vinteren 1925—26 i Rom.
- S. 437. II. 7. LAURA CAROLINE AALL, født paa Næs Jernværk 25 januar 1852, gift paa Næs 2 juni 1877 med bureauchef, senere byskriver i Christiania ANDREAS HORNBECH HASLUND, født 16 december 1845, død 26 juni 1899. Hun døde 23 juni 1919 paa Risbakken ved Christiania, kremert og begravet paa Vor Frelses gravlund.
- S. 438. II. 8. NICOLAI BENJAMIN AALL, jernverkseier, Næs Jernværk, født paa Næs 11 april 1853.

Efter at Næs Jernværk i 1884 var gaat over til et aktieselskap Jacob Aall & Søn Ltd., væsentlig bestaaende av familiens medlemmer, var N. B. AALL administrerende direktør for dette og efterhvert hovedaktionær. I 1911 indkjøpte han samtlige aktier og blev saaledes eneindehaver av verket med tilliggende eiendomme.

I 1907 anla han sammen med et par andre interessenter Fostvedt træsliperi et par kilometer nedenfor Næs og administrerte dette. De $\frac{3}{4}$ parter av aktierne i dette selskap er dels av ham og dels av hans søn Knut Aall efterhvert indkjøpt.

N. B. AALL døde paa Næs 24 oktober 1919 og blev begravet ved Holt kirke i slegtens gravkjelder.

Gift i Christiania 27 april 1883 med JULIANE RANDINE MARIE DAHL, født 23 januar 1856, datter av verkseier R. St. O. O. Knud Dahl og Marie Jensen.

Efter mandens død og efter at den nuværende eier av Næs var flyttet ind paa hovedgaarden, har fru Marie AALL været bosatt paa Lillegaarden paa Næs.

I »Morgenbladet» for 5 november 1919 skrev mineralogen professor Johan H. L. Vogt følgende mindeord:

KNUT BENJAMIN AALL

f. 1884

JERNVERKSEIER

(SIDE 26)

NICOLAI BENJAMIN AALL

f. 1853 † 1919

JERNVERKSEIER

(SIDE 22)

Jernverkseier NICOLAI BENJAMIN AALL
in memoriam.

Nicolai Aall, som nylig avgik ved døden, 66 aar gammel, var ved hele sin livsgjerning nøie knyttet til Næs jernverk. Trods de mange vanskeligheter lykkedes det ham at holde dette urgamle jernverk oppe, og han fulgte derved slegtens traditioner.

Den fra vort lands historie saa bekjendte Jacob Aall, som hadde studert ved Freiberg bergakademi, eiet Næs jernverk fra 1799 til sin død i 1844. Verket gik derefter over til sønnen, Nicolai Benjamin Aall, som i 1826 tok bergesamen ved universitetet, og som døde i 1888. Og derefter igjen fulgte den sidstnævntes søn, som bar samme navn som faren.

De allerfleste av vort lands gamle jernverk blev paa grund av de stigende trækulpriser og den trykkende konkurranse med det billige utenlandske jern nedlagt i 1860-aarene. Av hensyn til leverancen av trækul hørte der til Næs jernverk — paa samme vis som til de andre gamle jernverk, Bærum, Fritzøhus, Fossum, Ulefos osv. — meget store skoge. Da det begyndte at gaa nedfor bakke med den gamle norske jernverksbedrift, var det naturlig, at den nu avdøde jernverkseier Nicolai Aall, som var blit student i 1871, flk utdannelse som forstmand. Han studerte i den anledning i Sverige, og benyttet sit ophold der til ogsaa at sætte sig ind i driften av de svenske jernverk.

Da Næs jernverk i midten av 1880-aarene var gaat over til et aktieselskap, Jacob Aall & Søn, overtok Nicolai Aall først bestyrelsen av verkets skoge og snart efterpaa av det hele verk. Senere blev han verkets hovedeier eller praktisk talt eneier.

Allerede i tiden omkring 1860 var man ved Næs begyndt at fremstille digelstaal, og denne specialitet blev senere videre utviklet. — Produktionen av digelstaal har vistnok her aldrig naadd nogen betydelig høide, men den har dog været tilstrækkelig til at beskæftige omtrent den samme arbeidsstok som tidligere. Og Næs har nu gjennom et par menneskealdere staat i ry for sit udmerkede staal.

Da min far var læge i Tvedestrand og ved Næs jernverk i over tredjedelen av et aarhundrede har jeg fra min første ungdom hat anledning til paa nært hold at følge med i bedriften ved det gamle jernverk. Jeg har herved lært at kjende Nicolai Aalls seige utholdenhet for at holde jernverksbedriften vedlike, og jeg har ogsaa lært at kjende hans dygtighet til at levere et ypperlig staal til konkurrerende priser.

Vi har i Nicolai Aall tapt en av de siste ætlinger av vore i fordums dage saa bekjendte jernverkslegter.

Aall var en patriark av den gamle skole. Han gjorde, hvad der efter hans overbevisning tjente til det bedste for arbeiderne og for distriktet. Han var besjælet av slegtens traditioner, — han var en retlinjet karakter og han var typen paa en gammel riddersmand.

Ole Sømme, f. 1713, d. 1792, kjøbmand. Karen Haavardsdtr., f. 1721, d. 1763. Andreas Poulsen. Siri Lauritzdtr.	Knud Sømme, f. 1754, d. 1808, kjøbmand i Stavanger. Serena Poulsen, f. 1763, d. 1791.	Andreas Sømme, f. 1788, d. 1853, stadskaptein.	Jacob Jørgen Kastrup Sømme, f. 1817, d. 1893, konsul.
Nils Christian Bugge, f. 1723, d. 1770, visitør. Gjertrud Heckart, f. 1728, d. 1774. Jacob Kielland, f. 1727, d. 1788, kjøbmand. Elisabeth Schanche, f. 1733, d. 1784. Jens Bull, f. 1718, d. 1804. prest. Axeliane Christina Smith, f. 1737, d. 1762.	Maren Vahl Bugge, f. 1752, d. 1817. Gabriel Schanche Kielland, f. 1760, d. 1821, eier av Ledaal, kongelig agent. Johanna Margaretha Bull, f. 1756, d. 1818.	Jobanne Cathrine Kastrup, f. 1789, d. 1817. Jacob Kielland, f. 1788, d. 1863, konsul, eier av Ledaal.	Johanne Margrethe Bull Kielland, f. 1823, d. 1908.
Sigsmund Zetlitz, f. 1725, d. 1762, feltskjær. Mette Christine Magnus, f. 1735, d. 1772. Jens Bull, f. 1718, d. 1804, prest. Axeliane Christina Smith, f. 1737, d. 1762.	Jens Zetlitz, f. 1761, d. 1821, sogneprest, digter. Maren Elisabeth Bull, f. 1761, d. 1801.	Axeliane Christine Zetlitz, f. 1792, d. 1855.	Karoline Hofgaard Sømme, f. 1889, g. 1914 med

Jonas Christian Sømme,
født paa Sølyst ved Stavanger ^{13/10} 1853,
død sammesteds ^{3/4} 1900,
o.r.saksfører.

<p>Andreas Hofgaard, f. 1748, d. 1811, oberbergamts-assessor, amtmand, eier av Sjaastad.</p> <p>Marie Gustava Gahn, f. 1753, d. 1839.</p>	<p>Gerhard Hofgaard, f. 1715, d. 1788, borgermester.</p> <p>Margrethe Moss, f. 1715, d. 1770.</p>
<p>Hans Jacob Hofgaard paa Sjaastad, f. 1784, d. 1859, godseier.</p>	<p>Hans Jacob Gahn, f. 1719, d. 1782, landröntmästare.</p> <p>Anna Maria Schultzen, f. 1723, d. 1802.</p>
<p>Ellen Ulrikke Blom, f. 1794, d. 1857.</p>	<p>Christopher Blom, f. 1703, d. 1757, lensmand.</p> <p>Margrethe Blehr, f. 1720, d. 1808.</p>
<p>Gustav Cathrinus Hofgaard, f. 1819, d. 1890, sorenskriver.</p>	<p>Andreas Rougtvedt, f. 1722, d. 1814, foged.</p> <p>Maria Himmarch, f. 1723.</p>
<p>Maren Andrea Album Holfeldt, f. 1840.</p>	<p>Christoph Heinrich Holfeldt, f. 1736, d. 1801, oberstløjtnant.</p> <p>Ambrosia Paludan, f. 1750, d. 1788.</p>
<p>Ellen Ulrikke Blom Hofgaard, f. 1862.</p>	<p>Jan Borelly, f. 1739, d. 1793, kjøbmand.</p> <p>Ingeborg Christine Mortensdr., f. 1742, d. 1789.</p>
<p>Knut Benjamin Aall, jernverkseier.</p>	<p>Hans Kirkgaard.</p>
	<p>Morten Kirkgaard, f. 1771.</p> <p>Petronelle Susanne Karine Strøm.</p>
	<p>Johan Nathanael Holfeldt, f. 1781, d. 1843, krigskommissær, oberst.</p> <p>Mette Marie Borelly, f. 1781, d. 1853.</p>
	<p>Christopher Heinrich Holfeldt, f. 1805, d. 1853, provst.</p> <p>Caroline Kirkgaard, f. 1805, d. 1881.</p>

- S. 438. III. 1. **KNUT BENJAMIN AALL**, jernverkseier, født paa Næs Jernværk 17 december 1884, student 1902, juridisk kandidat vaaren 1908. Efter et længere ophold i utlandet bosatte han sig paa Næs, hvor han var faren behjælpelig med bestyrelsen av verket. Efter at faren var avgaat ved døden høsten 1919, overtok han vaaren 1920 som eneindehaver Næs jernverk med tilliggende skoge. Administrerende direktør for interessentskapet Fostvedt træsliperi, hvor han eier de $\frac{3}{4}$ parter. Medlem av Holt herredsstyre.
- Gift 29 november 1914 med **KAROLINE HOFGAARD SØMME**, født i Stavanger 13 september 1889, datter av overretssakfører Jonas Christian Sømme og Ellen Ulrikke Blom Hofgaard.
- IV. 1. **NICOLAI BENJAMIN AALL**, født paa Næs Jernværk 19 oktober 1915.
- IV. 2. **ELLEN ULRIKKE AALL**, født paa Næs Jernværk 13 april 1917.
- IV. 3. **MARIE AALL**, født paa Næs Jernværk 21 september 1919.
- IV. 4. **ADA AALL**, født paa Næs Jernværk 6 oktober 1921.
- IV. 5. **JACOB AALL**, født paa Næs Jernværk 26 oktober 1922.
- S. 438. III. 2. **ANTONIE AALL**, født paa Næs Jernværk 20 august 1886, gift paa Næs 31 december 1918 med sin fætter diplomingeniør **JULIUS NICOLAYSEN**, f. 1889, søn av professor dr. med. Johan Nicolaysen og Valborg Dahl.
- S. 438. III. 4. **NILS HOFFMAN AALL**, dr. ing., født paa Næs Jernværk 14 april 1892, student fra Christiania Kathedralskole 1910, studerte særlig kemi ved universitetet i Christiania 1910—11, elev ved Polytechnische Hochschule i Zürich 1911—12, elev ved Kungl. Tekniska Högskolan i Stockholm 1913—16, uteksaminert bergingeniør ved samme skole 1916, metallurg ved Næs Jernværk 1917—20, studieophold i Frankrike 1920—22, studerte metallografi ved Technische Hochschule zu Aachen (professor Oberhoffer) 1922—24, promovert dr. ing. ved samme 1923 (avhandling: Die Verschiebung des Perlitpunktes durch Nickel und Chrom.). Fra 1924 ansat som metallograf ved det verdenskjendte firma André Citroëns laboratorium i Paris, fra 1926 chef for samme.
- S. 438. III. 5. **BENEDICTA HENRIKKA AALL**, født paa Næs Jernværk 6 juni 1893, ansat ved den norske legation i Paris 1920—21 og i Utenriksdepartementet 1921—22, ansættelse i London 1924, gift i Christiania 29 august 1925 med sin fætter vpl. sanitetspremierløytnant, dr. med

ELLEN ULRIKKE
AALL
f. 1917

FRU KAROLINE AALL
FØDT SØMME
f. 1889

NICOLAI BENJAMIN
AALL
f. 1915

MARIE AALL
f. 1919

JACOB AALL
f. 1922

ADA AALL
f. 1921

(EFTER FOTOGRAFI 1926. SIDE 24—26)

KNUD DAHL NICOLAYSEN, født 1891, søn av professor, dr. med. Johan Nicolaysen og Valborg Dahl.

- S. 438. III. 6. MARIE AALL, født paa Næs Jernværk 9 september 1895, gift 30 november 1921 med konsul R. Fin. hv. R. O. ROBERT STEPHANSON, f. 1887, søn av apoteker Ditmar Lothe Stephanson og Nicoline Christine Hirsch.
- S. 438. I. 5. HANS JØRGEN CHRISTIAN AALL, amtmand, stortingspræsident, M. B. D. i guld, Stk. St. O. O., født paa Næs Jernværk 4 november 1806, død i Christiania 24 februar 1894.

Ved testamentariske dispositioner hadde amtmand Aall bestemt, at der av hans efterlatte midler skulde avsættes kr. 8 000 til »Amtmand Hans Jørgen Christian Aall og hustru Mariane Aall f. Møllers legat til bedste for værdige trængende i Gjerpens prestegjeld og Porsgrund», hvilket legat nu er traadt i kraft.

Videre hadde han bestemt, at efter at et større beløp var tilfaldt de nærmeste slegtninger, skulde $\frac{1}{3}$ av hans gjenværende formue tilfalde det legat som i 1877, under navn av »Amtmand Aalls legat i Bratsberg», var oprettet ved sammenskud inden amtet, til minde om hans 25 aars virke som amtmand i Bratsberg.

I henhold til denne bestemmelse er nævnte legat i 1924 blit forøket med kr. 24 000, likesom der senere vil tilfalde samme legat et lignende beløp.

Endelig hadde han bestemt, at de gjenværende $\frac{2}{3}$ av hans formue skulde anvendes til oprettelse av et legat, hvis indtægter i Christiania blir at anvende til at fremme fattige barns opdragelse, til understøttelse av værdige trængende m.v. Legatet, der er git navnet: »Amtmand Hans Jørgen Christian Aall og hustru Mariane f. Møllers legat til bedste for Christiania», traadte i kraft i 1925. Dets grundfond utgjør ca. kr. 100 000.

Et maleri av amtmand AALL blev i 1920 paa præsidentskapets foranstaltning utført av maleren Eivind Engebretsen og ophængt i Stortinget.

- S. 449. I. 6. JACOB AALL, statssekretær, statsraad, fhv. høiesteretsassessor, K.¹ St. O. O. m. m., født paa Næs Jernverk 26 august 1809, død i Christiania 13 juni 1879.

I tilknytning til de korte data i »Slægten Aall» hitsættes fra »Aug. Chr. Mantheys Dagbøger» hvad han har nedtegnet om stats-

sekretær AALL og som kan tjene til at supplere hans biografi. Manthey var medlem av regjeringen fra 1856 til 1874, og hans dagbøker omhandler væsentligst, hvad der fra dag til dag er passert under regjeringskonferanser og i statsraadsmøter.

5 Marts 1867: Heliessen meddeler, at Statssekretair Aall har vægret sig ved at indtræde som Formand i Gage-Commissionen.

20 Juli 1869: indfinder jeg mig i Statsraadet her i Christiania, hvorfra Stang samme Morgen er afreist tilligemed Statssekretair Aall til Formælingshøitideligheden (Prinsesse Louises Formæling i Stockholm med Kong Frederik 8de).

11 Juli 1871: til Gøteborg, hvorhen Falsen og Monrad før mig er komne. Der modtage vi efter Midnat Statsraad Stang, som er kommet ned for at tale med Kongen om Statsministerposten (i Stockholm), isammen med ham reise vi om Morgenen den 13 Juli derud (til Særø, hvor Kongen opholdt sig) efterat Stang har meddelt os, at man i Regjeringen i Christiania fornemmelig er bleven staaende ved Statssekretair Aall Stang har Samtale med Kongen før Statsraadet og meddeler os efter dette, at han gjerne tager Aall

13 August 1871: er Broch og jeg sammen med en Del af vore svenske Kolleger hos Bergstrøm og der hører jeg, at Kongen i det svenske Statsraad den 14 Juli har meddelt ikke alene Sibberns bebudede Afgang, men ogsaa Haabet om at faa Aall til hans Eftermand, da nu Stangs Ankomst omtales, skjønnede de svenske Raader, at Aall har sagt nei.

27 og 28 September 1872: Efter Statsraadet hører jeg af Aall, at han er bleven opfordret til at reise til Wien og Rom for at notificere Dødsfaldet (Carl den 15de) men at han har undskyldt sig, hvorfor general Wergeland er reist.

13 August 1873: Vi mene, at Aall, indtil endelig Svar er erholdt fra Platou, faar vedblive med sine tre store embeder.

12 december 1873: Sidste haand lægges paa Statsraadssagen, idet endnu en Forandring paapeges nødvendig efter den seneste af Aall og Stang med Meldahl foretagne Gjennemgaaelse.

6 Januar 1874: Stang foreslaar, at det tilraades Kongen at beskikke Aall midlertidig til chef for Justitsdepartementet og meddele, at man har tænkt at konstituere Ekspeditionsskretair Lehmann som Statssekretair.

5 Mai 1874: Stang anmelder paa Aalls Vegne, at Indstillingen om Nægtelse af Sanktion paa Stadsraadssagen er færdig og vil blive foredragen i et særskilt Møde.

8 mai 1874: medgaar hele Mødet med den Aall-Stangske Indstilling om Nægtelse af Sanktion paa Statsraadssagen, hvilken gaar uden Dissens, men med mange vidløftige og kjedelige Diskussioner om enkelte Udtryk og Vendinger.

HANS JØRGEN CHRISTIAN AALL

f. 1876

BUREAUCHEF

(SIDE 21)

HANS JØRGEN CHRISTIAN AALL

f. 1806 † 1894

AMTMAND, STORTHINGSPRÆSIDENT

(EFTER MALERI OPHÆNGT I STORTHINGET 1920)

(SIDE 27 OG «SLÆGTEN AALL» SIDE 438–449)

Blandt statssekretær AALLS efterlatte papirer er fundet nedenstaaende egenhændige skrivelse av 20 juli 1871 fra Carl den 15de angaaende stillingen som statsminister i Stockholm samt avskrift av statssekretær AALLS svarskrivelse til Kongen i samme anledning.

Min kära Vän.

Idag skrifer jag dig i en ganska allvarlig (sak); helst hade jag mundtligen önskat med dig derom samspråka men det lämpar sig ej så. Du har kanske hört at Sibbern ej längre kan förmås kvarstanna på sin post i Stockholm. Denna plats kräver både sakkunskap och urbanité och vet jag ingen mera lämplig än du dertill.

Jag proponerar således dig denna plats. Jag vet väl att du kommer att göra invändningar och sjelf ej tror dig dertill passande, men i allvarliga tider behöfvas fosterländske och rättsinnige män och disse få ej undandraga sig. Således min kära Aall betänk noga detta. Du kan gerna taga tid för eftertanke men jag ber ej nämna om mitt anbud för någon annen än Stang hvilken skall lemna dig rader.

I det hopp att du antager mitt anbud ber jag dig då som alltid räkna på
din tillgifvne vän

20 juli.

Carl.

Naadigste Konge.

Deres Majestæts naadigste Tilbud kommer mig saa uventet og har sat mit Sind i saa stærk Bevægelse, at jeg neppe veed at finde Ord til at besvare det, som jeg skulde og burde. Min første Følelse er dyb Taknemmelighed for — jeg maa sige den for mig næsten utrolige og ubegribelige Tillid Deres Majestæt viser mig ved at tiltroe mig de Egenskaber, der udfordres til at beklæde den høie post hvorom her er Spørgsmaal. Men jeg vilde svigte denne Tillid, om jeg ikke ganske uforbeholdent og frimodigen udtalte de Grunde, der bevæge mig til at gjøre Afkald paa Deres Majestæts naadige Tilbud.

For det Første maa jeg, efter at have anstillet den nøiagtigste Selvgranskning af fuld og inderlig Overbeviisning, der ikke kan rokkes ved Andres velvillige Bedømmelse, erklære, at jeg ikke magter en saadan Stilling og ikke besidder de Egenskaber, som dertil udfordres. Dette staaer saa klart for mig, at jeg føler mig forvissset om, at det vil være i mit Fædrelands Interesse, at andre og bedre Kræfter end mine her blive anvendte.

Mit Livs Aften er nu i mit 62de Aar allerede begyndt, og om mine Aandskræfter endnu omtrent ere, hvad de have været, føler jeg dog, at Alderen be-

gynder at gjøre sin Ret gjældende og at Helbrede nu svigter mig oftere end i de kraftige Aar. Dersom jeg kunde antage at gavne mit Fædreland ved at indtræde i Stillingen, vilde dog Helbredshensyn ikke have stor Betydning for mig og bør for Personen ved saadan Leilighed heller ikke have stor Vegt. Men Embedet var ikke tjent med en gammel Mand, der ikke længer besidde den Aandselasticitet, som udfordres for at opfylde det vigtige Hvervs Fordringer. I min Alder er Mennesket i Almindelighed i Tilbagegang og den maa efter Naturens Orden ventes med hvert Aar at blive stærkere. Jeg vover ikke at besvære Deres Majestæt med nogen Forklaring om mine private og Familieforholde, men tilføier kun underdanigst, at der ogsaa fra denne Side stiller sig afgjørende Hindringer for mig mod at overtage en Statsministers Post. Min Hustru er og har i mange Aar været saa svagelig, at det endog vilde være forbunden med Livsfare for hende at faae hende til Stockholm og Repræsentationen der være hende en Umulighed.

Den Maade hvorpaa Deres Majestæt har henvendt Dem til mig og Deres Majestæts venlige Ord vil indtil min sidste Stund blive bevaret i min Erindring med al den Taknemmelighed, som et menneskeligt Hjerte kan føle. I det Haab, at jeg ved min uforbeholdne Fremstilling ikke har forspildt Deres Majestæts naadige Velvillie hvorpaa jeg har modtaget saa mange dyrebare Beviser undertegner jeg mig Deres Majestæts

underdanigste og tro
Undersaat og Tjener

F. Aall.

Christiania den Juli 1871.

Fra en av de mange nekrologer, som aviserne indeholdt i anledning statssekretær AALLS død, hitsættes:

»Til disse biografiske Omrids kunde vi lettelig knytte en Række Udtalelser om de mangfoldige vakre Sider, som viste sig inden hans Privatliv og i Medfør af hans sociale Stilling, men det skulde lidet stemme med alt hvad som betegnede den Afdødes Karakter, om der offentlig blev talt om andet end hans Livs ydre Omrids. Aall var inden vide Kredse overordentlig afholdt og kjendt som en sjelden nobel, retsindig og human Karakter, der trykte sit Stempel paa Omgivelserne og i social Henseende fortalte om den gode gamle Tid, da humanistisk Almendannelse var Løsenet ved Rigmandsopdragelsen, medens ofte i vor Tid Ordene Forretningsdygtighed og Selvhjælp har taget Forrangen og stillet de gamle Traditioner i Skygge. Aall hørte til dem, for hvem Ordet »Noblesse oblige» ikke var et tomt Udtryk, og alle, som har kommet i Berørelse med ham, vil i en eller anden Retning kunne vidne om det.»

THOMAS JACOB AALL
f. 1838 † 1915
STIFTSOVERRETSSASSESSOR
(EFTER MALERI PAA ULEFOS)
(SIDE 31 OG •SLÆGTEN AALL• SIDE 449)

JACOB AALL
f. 1809 † 1879
STATSSEKRETÆR, STATSRAAD
(EFTER MALERI PAA ULEFOS)
(SIDE 27 OG •SLÆGTEN AALL• SIDE 449)

- S. 449. II. 1. THOMAS JACOB AALL, stiftsoverretsassessor, fhv. bureauchef i Konsulatkontoret og som saadan chef for det daværende norske Utenrikskontor, født i Christiania 6 november 1838, død 5 august 1915 paa Lillehammer, hvor han havde været bosat de sidste aar av sit liv, kremert og begravet paa Vor Frelzers Gravlund i Christiania.

Ved sit testamente havde han til minde om sine forældre oprettet et universitetslegat for medicinsk forskning, der bærer navnet »Statssekretær Jacob Aall og Hustrus Legat«. Dette traadte i kraft 5 august 1925 og har en grundkapital 'av ca. kr. 350 000.

Assessor AALL var kommandør av den portugisiske Christus Orden, foruten at han som nævnt i »Slægten Aall« var R. St. O. O., fhv. kancellist ved St. O. O., R. N. O., kommandør av den franske Æreslegion, den østerrikske Jernkroneorden og den spanske Carl III's Orden.

- S. 450. I. 8. BENEDICTA HENRIKKA AALL, født paa Næs Jernværk 24 juni 1817, død i Christiania 24 december 1912. I anledning hendes død havde »Morgenbladet« følgende nekrolog over hende:

Frøken BENEDICTA AALL,

datter av den bekjendte Eidsvoldsmand og senere stortingsmand Jacob Aall paa Næs Jernværk, er inat avgaat ved døden i den høie alder av 95¹/₂ aar. Med den gamle elskværdige dame, som var slegtens ældste, er en sympatisk repræsentant for svundne tiders generationer vandret bort. Hun mistet tidlig sin mor, og fulgte med sin far, naar han som stortingsmand eller paa grund av andre offentlige hverv opholdt sig i hovedstaden, og traf saaledes sammen med en række av tidens mest fremstaaende mænd i første halvdel av forrige aarhundrede. Fra denne tid hadde hun rike minder, som hun bevarte med ærbødighet og vernet om til det sidste. Efter farens død flyttet hun til Christiania. Og i sit hjem her samlet hun slegtninger om sig, det blev et midtpunkt for dem alle. Frøken Aall var en eiendommelig personlighet, aristokratisk og beskeden og med et varmt hjertelag, og hun følte trang til at dele med andre, hvad hun hadde faat av godt i livet. Hun var ogsaa en intelligent dame, fulgte levende med i politik og andre av tidens brændende spørsmaal og var sjelden aandsfrisk til det siste.

Hun var søster av amtmand Aall, statssekretær Aall og justissekretær Aall, og med denne sidste delte hun hjemmet i mange aar til hans død for 10 aar siden.

Ved frøken Benedicta AALLS død traadte i kraft: »Jacob Aalls legat for Næs Jernværks trængende arbejdere eller pensionister eller for trængende i Holt sogn».

Til grundfond for dette legat havde justissekretær Nils Hofman AALL, der avgik ved døden i 1902, skjenket kr. 10 000. Legatet blev derhos av frøken Benedicta AALLS efterlatte midler ifølge testamentariske bestemmelser tillagt ca. kr. 4000.

BJØRNTVEDTLINJEN.

- S. 459. II. 1. NICOLAI BENJAMIN AALL, sorenskriver, født 15 august 1832, død 31 mai 1898, gift 15 november 1867 med DOROTHEA SCHØYEN, født 7 mai 1841, datter av kammerherre m. m. P. M. Schøyen og Elise Nathalie Monrad. Fru Dorothea Aall er for tiden bosat i Aalesund.
- S. 460. III. 1. CATO AALL, overrettsaksfører, født 4 december 1868. Han er fra 1905 offentlig forsvarer ved meddomsretten. Blev i statsraad 16 oktober 1925 opnævnt til som dømmende kommissær at forestaa likvidationen av Aalesund Handelsbank A/S under administration. Gift 15 november 1895 med JOHANNE SOPHIE AARESTRUP, født 16 november 1870, datter av kasserer Carl Fredrik Aarestrup og Eleonore Pauline Holmboe. AALL har fra sin ungdom været interessert sanger, deltok i Den norske studentersangforenings Amerikafærd i 1905 og i dens Nordlandsfærd i 1907. Stiftet i 1894 det kjendte »Heibergs mandskor» i Aalesund, hvis formand han fremdeles er. Formand i Romsdalsbyernes sangerforbund, ridder av Studentersangforeningens orden.
- S. 460. IV. 1. NICOLAI AALL, født 2 oktober 1896, student 1914, avgangseksamen fra Bergens Handelsgymnasium 1916, vpl. sekondløytnant i marinens intendantur 1917, vpl. premierløytnant 1919. Opholdt sig derefter et aar i Frankrike og 3 aar i Tyskland for sin utdanning, og arbeidet fra høsten 1924 til høsten 1925 i New York. Har etablert egen forretning i Hamburg.
- S. 460. IV. 2. ELLINOR AALL, født 29 november 1897, gift 10 oktober 1925 med ingeniør TRYGVE MOLLAND, født 26 juli 1896; han har i ca. 5 aar været ansat som maskiningeniør ved Carnegies staalverker i Farrel i Pennsylvania U. S. A., hvor han fremdeles har ansættelse. Søn av generalintendant, oberst A. J. Molland og Sofie Petersen.

- S. 460. III. 2. **EMIL AALL**, overretssaksfører i Christiania, født 13 november 1872, død i Christiania 19 april 1927, gift anden gang 5 september 1909 med **RAGNHILD SANDBERG**, datter av lensmand i Vinger P. Chr. Sandberg og Johanne Marie Holmboe.
- S. 461. IV. 1. **DORRIT AALL**, født i Nordre Aurdal i Valdres 18 juni 1898, gift 26 januar 1924 med godseier **SVEN GUSTAF TIDBLAD** til Torsered i Sverige, født 10 februar 1886.
- IV. 2. **JOHANNE MARIE AALL**, født i Christiania 10 december 1910.
- IV. 3. **ESTER AALL**, født i Christiania 11 april 1912.
- S. 461. III. 4. **HENRIK AALL**, født 21 september 1876, cand. pharm. 1900, tandlægeeksamen i Christiania 1905, nedsatte sig samme aar som tandlæge i Aalesund, studerte tandlægevidenskap ved professor Jarmanns tandlægeinstitut i Filadelfia 1909—1910. Gift 7 april 1910 med **MATHILDE SVENDSEN**, født 15 januar 1886, datter av disponent P. M. Svendsen og Sara Hovde.
- IV. 1. **HANS CATO AALL**, født 4 januar 1911.
- S. 461. III. 6. **DORIT AALL**, født 25 august 1882, gift 19 april 1912 med gaardbruker **JOHAN KRISTOFFER STØVE**, født 1875, søn av gaardbruker R. Støve og hustru Regine. Egteskapet opløst.
- S. 461. III. 7. **ELISE AALL**, født 6 januar 1885, gift 19 mars 1914 med overrettsaksfører **ØIVIND HALS FRØLICH**, født 4 september 1886, død 11 juli 1923, søn av sogneprest Torbjørn Frølich og Johanne Hals.
- S. 461. II. 5. **NILS ANTON AALL**, sogneprest, født 6 november 1833, død 13 september 1896, gift 20 juni 1864 med **MATHILDE SUSANNE DAHL**, født 12 mai 1842, død 11 september 1910, datter av postmester Baard Nicolay Benjamin Dahl og Maren Anna Klæboe.
- S. 461. III. 1. **CATO NICOLAI BENJAMIN AALL**, konsul, forretningsmand i Tokyo, født 19 august 1865. Grundla i juli 1904 i Kobe et import- og eksportfirma under navn: Cato N. B. Aall, der i 1921 blev omdannet til et aktieselskap: Aall & Co., Limited, hvori AALL indskjøp pund sterling 10 000 og hvor han selv eier samtlige aktier med undtagelse av nogen faa aktier, der blev overdraget hans bror professor dr. A. AALL og søsteren frøken Signe AALL. Hovedkontoret er i Tokyo og har firmaet desuten filialer i Kobe og Osaka. Ved sin dygtighet og energi har det lykket AALL at drive firmaet op til en betydelig størrelse, særlig ved stor indførsel til Japan av staal fra Europa og

ANATHON AUGUST FREDRIK AALL

f. 1867

PROFESSOR, DR. PHILOS.

(SIDE 35)

CATO NICOLAI BENJAMIN AALL

f. 1865

KONSUL

(SIDE 34)

Amerika samt cellulose, papir, sildegvano, hvalfangerbaater o. s. v. Der er til stadighet ansat flere norske i firmaet foruten 15 à 20 japanere.

AALL blev i statsraad 26 september 1919 utnævnt til konsul ved den norske legation og generalkonsulat i Tokyo, 1920 R. av 1ste kl. av St. O. O. for fortjenester som konsul.

Han indgik 25 mars 1920 i London egteskap med THORDIS SØRLIE, født 17 august 1885, datter av prost og sogneprest til Eidsberg J. C. Sørli og Valborg Stenersen. Egteskapet opløst 1924.

Ved sin død i Tokyo i september 1921 hadde den engelske miss Caroline G. Hogg testamentert konsul AALL hele sin store formue. En del av denne arv har konsul AALL anvendt til i 1922 at oprette et familielegat paa kr. 230 000 under navn av »Konsul Cato N. B. Aalls legat for slekten Aall» og har videre truffet dispositioner, hvorved legatets grundfond vil bli meget betydelig forøket. En del av renterne skal tilfalde visse bestemte personer for deres livstid, hvorefter kapitalens avkastning skal anvendes til fordel for medlemmer av slekten Aall, der nedstammer fra Nicolai Benjamin AALL, eier av Ulefos, født 1739, død 1798, og deres hustruer.

- S. 462. III. 2. ANATHON AUGUST FREDRIK AALL, professor, dr. philos., født 15 august 1867, gift 10 mai 1899 med CATHRINE ANTONIE LANGAARD, født 23 december 1863, død 31 januar 1926 i Christiania, begravet paa Vor Frelzers gravlund, datter av fabrikeier R. St. O. O. Conrad Christian Parnemann Langaard og Henriette Bull.

Efter i en række av aar at ha bodd i utlandet og i denne tid bl. a. været docent ved universitetet i Halle, blev AALL 29 februar 1908 utnævnt til professor i filosofi ved universitetet i Christiania, siden 1909 bestyrer av det psykologiske institut ved universitetet, 1918—1920 dekanus for det historisk-filosofiske fakultet, 1919 næstformand i det akademiske kollegium og fungerte herunder en tid som universitetets rektor, siden 1898 medlem av videnskapsselskapeti Christiania og 1917—1920 avvekslende formand og viceformand i sammes historisk-filosofiske klasse, æresmedlem av det tyske Kantgesellschaft.

I 1923 foretok professor AALL en jordomseiling og holdt herunder en række forelæsninger ved flere amerikanske og japanske universiteter.

I 1924 mottok AALL en kaldelse fra Columbia Universitetet i New York til for et aar at la sig ansætte som professor ved dette

universitet med sæte i dets filosofiske fakultet og paa hædrende vilkaar forøvrig. AALL akcepterte kaldelsen og holdt forelæsninger ved Columbia Universitetet over forskjellige filosofiske emner fra september 1924 til juni 1925.

I 1927 mottok han indbydelse fra Japan til i maanederne mai og juni at holde forelæsninger ved Det Keiserlige Universitet i Tokyo.

Som forfatter har professor AALL været meget produktiv og har utgit en række særlig filosofiske verker og avhandlinger, av hvilke de mest bemerkelsesverdige er: *Der Logos bei Heraklit*, Zeitschrift f. Philosophie 1895. — *Der Logos I og II*. Leipzig 1896 og 1899. — *St. Sunniva og biskop Sigurd, Hellig Olaf og biskop Grimkel*, Norsk hist. Tidsskrift 3dje r. 4de b. 1897. — *Macht und Pflicht*, Leipzig 1902. — *Henrik Ibsen als Dichter und Denker*, Halle 1906. *Sokrates, Gegner oder Anhänger der Sophistik?* Philos. Abh., Max Heinze zum 70 Geburtstag gewidmet, Berlin 1906. — *Psykologiske avhandlinger i Zeitschrift f. Psychologie* bd. 47, 49, 66, 70 og i *Zeitschrift f. angewandte Psychologie* bd. 7. — *Logik*, 3 oplag, Christiania 1921. — *Filosofi*, artikel i det norske universitets festskrift 1911. — *Psykologiens historie i Norge*, Videnskapsselskapets skrifter, hist. filos. kl. 1911. — *Die norwegisch-schwedische Union*, Abhandl. aus dem Staats- und Verwaltungsrecht 1912 (sammen med N. Gjelsvik). — *Filosofien i Norden*, Videnskapsselskapets skrifter, hist. filos. kl. nr. 1, Christiania 1919. — *Nietzsche, nye dokumenter etc.*, Nordisk Tidsskrift 1918. — *Filosofiens historie i oldtiden og mellemlalderen*, Christiania 1923. — *Greek Alexandrianism*, Scand. sc. Review 3, I. 1924. — *The problem of Reality*, The journal of philosophy, 22. 20. 1925. — *Psykologi*, Oslo 1926.

En oversigt over hans videnskabelige produktion tillikemed en fremstilling av hans filosofiske utviklings gang er git i det av dr. Raymund Schmidt i Leipzig utgivne: »Die Philosophie der Gegenwart in Selbstdarstellungen». Bd. 5.

- S. 463. IV. 2. CATHRINE DOROTHEA AALL, født i Berlin 15 december 1901, student 1922, gift 25 september 1925 med grosserer HALVOR HOLTER, født 22 februar 1898, søn av grosserer Peter Andreas Schjelderup Holter og Fanny Rubach.
- S. 463. III. 3. ALF EMMANUEL GUSTAV AALL, født 2 december 1868, student 1888, studerte teologi og tok Hebraicum med laud, men maatte paa grund

av sykелighet ogpi studierne, hvorefter han i 1890 tok telegrafeksamen og var ansat som telegrafassistent i Kristianssand, Arendal og Kragerø, indtil han grundet sygdom maatte ta avsked i 1899 og avgik ved døden 1 april 1903.

S. 463. III. 4. ESTHER NATHALIE MATHILDE AALL, født 24 mai 1870, gift 2 august 1899 med overrettsakfører i Kjøbenhavn JUST-LUND, født 18 juni 1871.

S. 463. III. 5. HERMAN JOHAN REGNOR HARRIS AALL, født 22 september 1871. Doktor philosophiae og doktor juris. Han tok doktorgraden i filosofi ved universitetet i Christiania i 1913 paa to avhandlinger: »Interessen som normativ idé I og II», utgit i Videnskapsselskapets skrifter, hadde universitetsstipendium i 1914 og 1917 og tok den juridiske doktorgrad likeledes ved universitetet i Christiania 1920 paa en juridisk avhandling: »Interessen som normativ idé III», ogsaa utgit i Videnskapsselskapets skrifter. Han er den første normand, som har tat to doktorgrader ved vort universitet. Universitetsstipendiat 1920—21, holdt forelæsninger over retsfilosofi ved universitetet i 1923, æresdoktor ved Berlins universitet 1924 for videnskabelige arbeider av filosofisk og juridisk art. Korresponderende medlem av Deutsche Gesellschaft für Sociologie, medlem av Kantgesellschaft m. fl.

Vaaren 1918 tok dr. AALL initiativet til at faa dannet en kommission til undersøkelse av verdenskrigens aarsaker sammensat av videnskapsmænd fra de stater, der var nøitrale under krigen. Fra høsten 1924 er han medlem av den norske delegation av denne kommission sammen med overbibliotekar Drolsum og stortingsmand C. J. Hambro.

Dr. AALL har tilbragt ialt 7 aar i utlandet og opholdt sig for sine studiers skyld i de fleste europæiske land.

I 1923 holdt han en række politiske foredrag i De Forenede Stater, og blev disse uten hans forhaandskjendskap oversat til spansk og utgit under hans navn og med titel: Comision Cientifica De Historia Para Investigar El Origen De La Gran Guerra ved Luis Ludert Y Rul, 1923.

Av videnskabelige skrifter har han foruten de forannævnte utgit: »Das Bewusstsein als metaphysische Quelle des Kausalgesetzes», Zeitschrift für Philosophie und philosophische Kritik 1914. — »Das Gesetz des moralischen Kontrastes zwischen Gefühl und Vorstellung», Kant Studien Band XXIX Heft 3—4, ogsaa utkommet paa engelsk i Scandinavian Scientific Review Volume 3.

Av hans politiske skrifter skal særlig nævnes: »Faren for Skan-

«dinavien», 1915, 2 opl. — »Nordens Skjæbne», 1917, 2 opl., oversat til svensk, hollandsk og tysk. — »Mot Avgrunden», 1917. — »Undervandskrigen og Verdensdespotiet», 1918. — »The Neutral Investigation of the Causes of the War», 1923. — »Verdenspolitiske Maal og Midler», 1925. — »Faren fra Øst», 1925.

Dr. AALL har ogsaa utgit en del skjønlitterære verker, »Snefnug», digte, 1902, utsolgt, — »Politikens Komædie», 1908, — «Gesandten», drama i 4 akter, 1917, oversat til svensk, — »Guden i Mennesket», tragedie i 4 akter, 1922.

Av dr. Aalls bøker vakte »Nordens Skjæbne» opsigt ogsaa utenfor vort land, særlig i Sverige. Professor Pontus E. Fahlbeck i Lund skriver i »Statsvetenskaplig Tidskrift» bl. a. om den: Aalls bok bjuder mængde andre mærkelige tankar. Vi henvisa våra läsare till arbetet själf. Det är väl dokumenteradt och uppbäres på en gång af en strängt juridisk tankegång och af klar idealitet.

Professor Rudolf Kjellén behandlar boken i en utførlig og meget anerkjendende anmeldelse i »Nya Dagligt Allehanda», der indledes med følgende uttalelse: Framför mig ligger en norsk bok med ofvansstående ämne: »Nordens Skjæbne», författad af doktor Herman Harris Aall. *Jag känner icke denne författare förut annat än genom en liten broschyr från 1915 om »Faren for Skandinavien»; jag vet icke hvem och hvad han är;* men jag tvekar icke att beteckna boken framför mig som ett af de betydelsefullaste dokument, som öfverhufvud sett dagen till förstående af dagens kris och kraf.

Gift i Kjøbenhavn 7 februar 1907 med GERHARDINE JOCHUMINE GERSDORFF DE SERÈNE D'ACQUERIA, født 20 december 1868, overordentlig stiftsdame i Vallø, datter av godseier Oscar Ferdinand de Serène d'Acqueria til Merringgaard og Catharina Elisabeth Wasserfall Rosenørn.

- IV. 1. ACHTHON LOUIS SERÈNE D'ACQUERIA AALL, født paa Tjømmø 8 september 1908.
 - IV. 2. AASKAR STEMANN SERÈNE D'ACQUERIA AALL, født paa Tjømmø 14 januar 1910.
 - IV. 3. ALFHILD SERÈNE D'ACQUERIA AALL, født i Christiania 6 november 1911, død ved et ulykkestilfælde i Christiania 13 februar 1914.
- S. 464. III. 6. MAREN ANNA NIELSINE AALL, født 8 mars 1873, gift 24 december 1910 med professor ved Kunstakademiet i Rom MAURIZIO BARICELLI, født 17 juli 1874 (Rom).

- S. 464. III. 7. CHARLOTTE HENRIKKE RAGNA AALL, født 26 september 1874.
- S. 464. III. 8. NILS EMIL UDE AALL, født 24 november 1876. Efter middelskoleeksamen 1893 og tre aar tilsjøs tok han styrmandseksamen 1897 og for igjen tilsjøs, likesom han opholdt sig længere tid i Frankrike for at lære fransk, eksamen ved Otto Treiders handelsskole i Christiania 1907, ansat som toldassistent i Farsund, hvilken stilling han tiltraadte 1 juli 1907, toldassistent i Bergen 1908, utnævnt til toldkontrollør i Bergens tolddistrikt 24 juli 1913.

I 1916 startet han i Bergen en rederibedrift under navn av A/S Motortramp med 4 fartøier og var dette selskaps disponent indtil det bl. a. paa grund av forlis blev opløst, hvorefter han igjen i 1918 tiltraadte som toldkontrollør, fra hvilken stilling han i mellemtiden hadde hat permission.

AALL var i sin tid sekretær i Norsk Sjømandsforbund og deltok i denne egenskap i de internationale sjømandskongresser i Antwerpen i mars 1911 og i London i mai 1911.

Han blev 9 april 1910 gift med DAGNY VALBORG BEKKEVOLD, født 20 januar 1886, datter av overtoldkontrollør i Bergen Ludvig Emil Bekkevold og Margrethe Nieuwejaar. Egteskapet opløst 1922.

- IV. 1. VERA DAGNY BEKKEVOLD AALL, født 11 december 1910, opdrages i en klosteskole i Belgien.
- S. 464. III. 9. SIGNE OLAVA NICOLINE AALL, født 24 november 1876, ugift, har i de senere aar bodd hos sin bror konsul Cato N. B. Aall i Tokyo.
- S. 465. II. 5. ANNA CATHRINE AALL, født 3 februar 1837, død paa Slemdal ved Christiania 25 mai 1914.
- S. 465. II. 7. NILS CHRISTIAN JOACHIM STOCKFLETH AALL, byfoged i Fredrikshald, krigsdommer i 1ste Akershuske distrikt, R. St. O. O., født i Larvik 10 januar 1842, død i Fredrikshald 16 april 1918, begravet sammesteds.

Da byfoged AALL 10 januar 1912 fylgte 70 aar, hadde «Aftenposten» samme dag en artikkel med redaktionelt utstyr, hvori det heter:

70 aar fylder idag byfoged i Fredrikshald Aall. Efter 10 aars virksomhet i Finansdepartementet blev Aall i 1878 sekretær ved Kongsberg Sølvverk, i 1887 utnævntes han til byfoged i Kragerø, i 1894 til sorenskriver i Tune og i 1903 til byfoged i Fredrikshald. I alle disse stillinger har han erhvervet sig anseelse som en fremragende dygtig mand.

Ikke mindst i Tune sorenskriveri, som var overlæsset med arbeide, kom hans omfattende indsigt og hans sjeldne arbejdskraft til sin ret.

Hans solide juridiske kundskaper og skarpe judicium gjør ham til en av landets mest ansete dommere. I flere aar utgav Aall Repertorium for praktisk Lovkyndighed.

Ved siden av dyrkningen av sine juridiske interesser har Aall altid været enaarvaaken iagttager av vort offentlige liv, og har han end ikke traadt frem paa den politiske arena utenfor kommunerne, har han dog gjennom pressen git uttryk for sin kritik av tidens fænomener, og denne kritik har — som alt der skriver sig fra ham — været præget av klar intelligens og sund dømmekraft.

Den kjærlighet til sangkunsten, som byfoged Aall fik i sine studenterdage, da han var en likesaa ivrig som dygtig studentsanger, har bevaret sig helt til nu. Hermed hænger ogsaa hans varme interesse for den akademiske stand sammen. Selv er han en type paa en nobel og fint dannet akademisk borger.

Byfoged AALL hadde 7 juni 1881 i Larvik indgaat egteskap med GRETHE AGNA KALMER, født paa Moss 23 september 1859, datter av Hans L. Kalmer og Ovidia Olsen.

Fru Grethe AALL blev efter mandens død i nogen aar boende i Fredrikshald, hvorefter hun flyttet til Christiania, hvor hun fremdeles er bosat.

- S. 465. III. 1. CHARLOTTE AALL, født paa Kongsberg 4 april 1882. 1 august 1918 assistent av 1ste kl. i Departementet for Sociale Saker.
- S. 465. III. 2. NICOLAI AALL, generalkonsul, født paa Kongsberg 6 juni 1883, juridisk kandidat med laud 1909, edsvoren fuldmægtig hos sin far byfoged AALL i Fredrikshald og hos byfogden paa Moss 1909—1911, sekretær i Utenriksdepartementet og privatsekretær hos utenriksministeren 1911—1912, sekretær ved det norske generalkonsulat i London 1912—1915, vpl. premierløytnant i Østre Akershus infanteriregiment nr. 4 1914, 2den sekretær ved den norske legation i London 1916, vicekonsul i New York 1917—1918, 1ste legationssekretær i London 1918—1920, generalkonsul i Shanghai 1920, hvilket embede han fremdeles indehar, deltok i den kinesiske toldtarifkommissions arbeide i Shanghai 1922, Chargé d'affaires i Peking i 1923, har indehat forskjellige hverv som medlem av Consular Body i Shanghai, bl. a. var han Consular Bodys repræsentant i The Pilot Board 1921—1922, medlem av The Court of Consuls 1922—1924, formand i den skan-

NICOLAI AALL
f. 1883
GENERALKONSUL
(SIDE 40)

HANS CATO AALL
f. 1876
LÆGE, FHV. SANITETSKAPTEIN
(SIDE 43)

dinaviske kirkekomite i Shanghai. Ærespræsident i Den norske Forening i Kina. Da traktatmagternes generalkonsuler har styret av det internationale settlement i Shanghai i sine hænder, medfører stillingen som generalkonsul i Shanghai en række funktioner som vore konsul andre steder ikke har.

R. av 1ste kl. av St. Olavs Orden for embedsfortjeneste 1923, kommandør av 1ste kl. av den kinesiske Chia Ho. Orden, kommandør av 2den kl. av den spanske Isabella Catolica Orden.

Gift i London 1 oktober 1919 med ANGELA HEWSON, født Ray, enke efter kaptein i den engelske arme Falkiner Hewson, som døde under verdenskrigen. Egteskapet opløst i 1925.

Generalkonsul AALL indgik 2den gang egteskap i Christiania 26 september 1925 med CECILIE CATHARINA HEIDENREICH, født 19 februar 1902, datter av dr. chemie O. N. Heidenreich og Cecilie Catharina Heyerdahl.

- S. 465. II. 8. JACOBINE AALL, født 24 oktober 1843, gift 2 mai 1864 med sogneprest JOHAN LUDVIG FRITHJOF BUCH, f. 17 mai 1831, død 26 januar 1892, søn av sogneprest Wilhelm Henrik Buch og Lovise Riis.

Fru Jacobine Buch har i en række av aar bodd paa Slemdal ved Christiania.

- S. 466. II. 10. LUDVIG CHRISTIAN LAURITZ AALL, født 27 juli 1847 paa Tanum prestegaard, død i Christiania 14 november 1921.

Fra 1878 til han trak sig tilbake i 1919 hadde AALL virket som læge i Oslo, hvor han hadde en meget stor praksis, bl. a. som læge ved flere sykekasser, deriblandt ved Norges Statsbaner og Hovedjernbanen i over 30 aar, i 25 aar var han læge ved Bods-fængslet, i 34 aar bylæge og i 40 aar like til sin død overlæge og bestyrer ved Oslo sindssykeasyll.

Da han i 1917 fylgte 70 aar skrev »Aftenposten» om ham bl. a.:

Fremdeles i fuld vigør kan overlægen med berettiget tilfredsstillelse se tilbake paa et ualmindelig virksomt arbeidsliv. Faa har hat saa meget at staa i som dr. Ludvig Aall. Og endda færre har klart de mange opgaver saa godt som han.

For at regne op endel av hans gjøremaal: I januar 1911 kunde han feire 30-aars jubilæum som jernbanelæge. I de hjerteligste uttryk blev da bevidnet ham den agtelse, tillid og hengivenhet, hvormed han om-

fattedes fra jernbanefolkets side. I februar 1914 fratraadte han stillingen som bylæge i Christiania, efter at ha virket som saadan i hele 34 aar. Fra magistrat, fra sundhetskommisjonen, fra fattigstyret blev der uttalt den varmeste anerkjendelse for det udmerkede arbeide, han hadde ydet i det lange tidsrum. Og med fuld føie. Thi bylæge Aall har sin store andel i, at Christiania kommune paa sundhetsvæsenets omraade har undergaat en rik utvikling med tidsmessige reformer.

Paa flere felter har han arbeidet i kommunens tjeneste. I 9 aar var han medlem av skolestyret, ogsaa der ivrig og virksom. I to aar sat han i formandskapet. Samtidig fængselslæge, sindssykelæge, sykekasselæge og privat praktiserende.

Ved siden derav har han drevet en frugtbar publicistisk virksomhet — har skrevet meget i pressen, været medredaktør av »Sundhedsbladet» m. v.

Arbeidet har altid været hans liv og lyst. Overlæge Aall hører til de lykkelige mennesker, der har et glad og aapent sind, en hjertensgod hjælper, venlig og medfølende likeoverfor dem, han i stillings medfør kommer i berørelse med.

I anledning av overlæge AALLS død 14 november 1921 hadde »Tidskrift for Den norske lægeforening» en nekrolog over ham, hvorav hitsættes:

»Med sit gode hode, sin skarpe forstand og sin administrationsevne hadde Aall fortjent en mere fremtrædende stilling i livet. Men som han sikkert vilde gjort sig gjældende hvorsomhelst, evnet han med sin sunde livsopfatning ogsaa i sin beskednere stilling at finde glæde i arbeidet, den glæde som skaffer fred i sindet og som kanske er det bedste vidnesbyrd om den gode samvit-tighet. Og denne glæde fik sin stadige næring i den agtelse og ærbødighet, som alle hans patienter viste den noble doktor, som med de inderlig gode øine, det varme smil og den melodiske stemme fandt saa let frem til alles hjerte. Med hans vakre, tiltalende personlighet maatte alle bli glade i ham. — — — — — For nedskriveren av disse linjer er Ludvig Aalls bortgang ikke blot et personlig savn, men det er ogsaa som »Gamlebyen» har mistet den sidste officer i den garde som i sin tid gav den et visst præg av fornemhet.»

Ludvig AALL hadde siden 27 juni 1873 været gift med ELISE CAROLINE OLIVIA ONSUM, født 24 juli 1850, datter av stadshauptmand i Christiania Oluf Adelsteen Onsum og Johanne Caroline Rumi. Fru Elise AALL er efter mandens død fremdeles bosat i Christiania.

- S. 466. III. 1. OLUF ADELSTEEN ONSUM AALL, høiesteretsadvokat, født 2 mai 1874, gift 20 november 1897 med JOHANNE CAROLINE BROCH, født 16 oktober 1874, datter av overlærer Thorvald Ingolf Broch og Jeanette Solberg.
- S. 466. IV. 1. THORVALD LUDVIG AALL, født i Christiania 23 juli 1898, student 1917, senere ansat i forskjellige bankhuser i ind- og utlandet, for tiden 1ste korrespondent i A/S Fellesbanken i Christiania.
- S. 466. IV. 3. INGEBORG ELISE AALL, født i Christiania 11 juni 1902, gift samme-
steds 9 september 1926 med SVERRE HOLTER-SØRENSEN, født i Chri-
stiania 10 juli 1902, student 1922, senere utdannet som forretnings-
mand bl. a. i England og Frankrike, søn av grosserer Per Holter-
Sørensen og Sophie Cathrine Andersen.
- S. 466. III. 2. HANS CATO AALL, læge i Christiania, født 4 januar 1876, 10 februar 1907 fastl. premierløytnant i sanitetet, fra hvilken stilling han tok avsked i 1912, 1 oktober 1917 ul. kaptein i sanitetet, i en aarrække formand i Grünerløkkens kreds av Christiania konservative Forening, i 1912 opstillet av høire som varamand til Stortinget for Christiania, i 1915 som stortingskandidat, 1917 til 1926 medlem av Christiania kommunestyre, hvor han som formand i badeutvalget indla sig store fortjenester av badesakens utvikling, tok i 1922 initiativet til stiftelse av Norges Badeforbund, hvis første formand han er, medlem av hovedstyret i Norges Riksforbund for Idræt 1913—1918, har været præsident i Norges Svømmeforbund, deltok i 1925 som repræsentant for Christiania kommune i den første svenske badekongres i Stock-
holm, i statsraad 23 juli 1926 beskikket til paa regjeringens vegne at avgi møte ved den internationale kongres for redningsvæsen i Amsterdam 7—11 september 1926, hvor han ogsaa mødte som repræ-
sentant for Norges Landsforbund for Idræt.

AALL har deltatt i forskjellige forretningsforetagender; saaledes sendte han i 1909 sammen med 5 andre docent Adolf Hoel til Spits-
bergen, hvor store kulfelter blev claimed. Disse blev i 1917 kjøpt av Store Norske Spitsbergenkompani, i hvis repræsentantskap AALL sitter. I 1917 kjøpte han sammen med sin bror A/S N. Jacobsens elektriske Verksted, hvor han senere har været formand i direktionen, medlem av repræsentantskapet i Lilleborg Fabriker, livsforsikrings-
selskapet Glitne, desuten i Kongelig Norsk Automobilklub m. fl.

Gift i Christiania 4 mars 1903 med IDA JØRGINE LOUISE HIORTH,

født 24 juni 1881, datter av grosserer Christian Sommerfelt Hiorth og Jørgine Bothilde Sommerfelt.

Paa AALLS 50 aarsdag 4 januar 1926 skrev blandt andre »Norges Handels- og Sjøfartstidende» følgende:

»En av landets mest kjendte læger, dr. Cato Aall, feirer 50 aars fødselsdag idag.

Dr. Cato Aall har i nogen aar deltatt i byens kommunale liv, hvor han har gjort godt arbeide. Det er ingen tvil om at dr. Cato Aall kunde blit denne by til overordentlig stor nytte, om han hadde faat anledning til at fortsætte som medlem av bystyret; men han hadde nogen ubehagelige egenskaper, som antagelig gjorde at han ikke blev opstillet paanytt. En skarp forstand, et praktisk sundt syn paa tingene og dertil en utpræget selvstændighet. Kort sagt, han var i besiddelse av netop den dygtighet og den karakter som vi saa haardt trenger i det offentlige liv. Han stod som følge derav utenfor den taktikens tryllering som er det eneste saliggjørende i norsk politik. Vi er tilbøielig til at gratulere dr. Aall med at være kommet utenfor. Det er vanskelig at faa et bedre bevis for moralsk mot og selvstændig karakter end dette. Men vi beklager byen og vi beklager de forhold, som gjør at mænd av den støpning i længden ikke finder anvendelse.»

AALL tildeltes i 1901 av den svenske »Föreningen för Skidloppningens Främjande» dens förtjenstmedalj, i 1924 Norges Landsforbunds idrætsmerke i guld, i 1926 Kongens Fortjenstmedalje i guld.

- S. 467. IV. 1. ELISE JØRGINE (GINNI) HIORTH AALL, født paa Grefsen sanatorium 2 december 1903, gift i Petrograd 16 mai 1926 med cand. jur. BENJAMIN VOGT, født i Holmestrand 15 februar 1901, søn av minister i London, Stk. av St. O. O. m. m. Paul Benjamin Vogt og Andrea Severine Heyerdahl.
- IV. 2. CATO NICOLAI BENJAMIN AALL, født i Christiania 5 oktober 1908, avgangseksamen fra Christiania Handelsgymnasium 1926, for tiden kadet i Krigsskolens første klasse.
- IV. 3. CHRISTIAN HIORTH AALL, født i Christiania 14 april 1913.
- S. 467. III. 3. LUDVIG CHRISTIAN LAURITZ AALL, født 7 oktober 1877, chef for Kontrolrevisionen for Skibsmaalingen. Sekretær ved Kontrolrevisionen 1 januar 1912, overkontrollør 1 juli 1918, chef for samme institution 27 oktober 1918, vpl. kaptein i marinen 1914, fra 1901 til 1912 lærer ved Christiania offentlige Sjømandsskole. Blev i statsraad 13

juni 1924 opnævnt som medlem av en delegation for paa regjeringens vegne at føre forhandlinger med den svenske regjering om en ny overenskomst om gjensidig anerkjendelse av skibsmaalebreve. I 1926 av Nationernes Forbund opnævnt som medlem av en komite bestaaende av repræsentanter fra 8 land, som har til opdrag at søke utarbeidet helt internationale skibsmaalingsregler. I møte i denne komite i Amsterdam 15—20 oktober 1926 blev han sammen med en repræsentant fra Tyskland og en fra Holland valgt som medlem av en underkomite, som skal arbeide videre med saken.

Gift i Christiania 19 april 1902 med HILDA ANETTE LINTHOE, født i Christiania 5 juli 1876, datter av foged Carl Ludvig Linthoe og Hilda Nielsen.

AALL er kommandør av 2den kl. av den svenske Wasaorden.

- S. 467. IV. 1. CARL LUDVIG AALL, født i Christiania 7 januar 1904, student med hovedkarakter »meget tilfredsstillende» 1921, juridisk embedseksamen med laud 1924 knapt 20 aar gammel, advokatfuldmægtig i Christiania 1925, edsvoren fuldmægtig ved Vest-Telemark Sorenskriveri 1926. For tiden fuldmægtig hos overretssaksfører Emil AALL, Christiania.
- IV. 2. HANS CATO AALL, født i Christiania 2 juni 1906, apprentice i Fred. Olsens dampskibsrederi.
- IV. 3. ELISE MARIE AALL, født i Christiania 3 april 1910.
- IV. 4. NICOLAI BENJAMIN AALL, født i Christiania 10 april 1915, død 11 april 1915.
- S. 467. III. 4. SIGURD BRATT AALL, født i Christiania 12 juni 1879, gjennomgik Christiania Handelsgymnasium 1895—97 med avgangseksamen derfra, derefter i 20 aar ansat i A/S Kirschenstein & Co., for tiden repræsentant for firmaet Tengs & Brodersen.
- Gift i Christiania 19 december 1908 med SELMA THERESE CATHARINA MARIE BULL, født 26 januar 1880, datter av skibskaptein Christian S. Bull og Laura Catharina Marie Iversen.
- IV. 1. ELISE CATHARINA AALL, født i Christiania 19 november 1909.
- S. 467. III. 5. JOHANNE NICOLINE OLAVA AALL, født i Christiania 1 august 1880, ansat ved Christiania Jernbanetoldkammer.
- S. 467. III. 8. ELISE LOUISE AALL, født i Christiania 23 december 1883, gift 22 december 1910 med artillerikaptein JOHAN ALBRECHT CARL DONS, født 2 juli 1878, søn av hospitalsforstander Johannes Dons og Johanne

Marie Fleischer. Han blev student 1897, premierløjtnant 1900, kaptein i artilleriet 1911.

- S. 467. III. 9. SIGRID AALL, født i Christiania 29 mai 1885, gift sammesteds 12 november 1910 med doktor CHRISTIAN JOHAN ROSENDAHL, født 31 december 1875, søn av fabrikeier Wilhelm Rosendahl og Sofie Amalie Uchermann. Han blev student 1895, vpl. officer 1896, cand. med. 1905 og nedsatte sig efter utført kandidat tjeneste ved forskjellige sykehus og studieophold i utlandet, i 1908 som læge i Christiania.
- S. 467. III. 10. OLAVA ELLA AALL, født i Christiania 21 juli 1887.
- S. 467. III. 12. KAREN NICOLINE (NINNI) AALL, født i Christiania 28 november 1890, gift sammesteds 9 august 1913 med grosserer PETER BERG MÜRER, født i Kragerø 23 juli 1889, søn av bankkasserer Thomas Christopher Murer og Julie Berg. Han blev student i 1907, opholdt sig derefter i Tyskland, hvor han tok avgangseksamen ved handelsakademiet i Leipzig, indehadde en stilling i London, hvorpaa han etablerte sig som selvstændig forretningsmand i Christiania.
- S. 468. II. 3. ANNA CATHINKA AALL, født i Vik ved Sognefjorden i Sogn 14 juni 1845, gift 19 april 1877 med ANDREAS LIND, senere lensmand i Jølster i Søndfjord, født 5 februar 1841, død paa Hægranes i Jølster 28 juni 1921, søn av prokurator Andreas G. Lind og Marie Caspara Berg. Prokurator Lind var søn av sogneprest til Førde Mathias Lind og Marie Grønbech (fra Kjøbenhavn).
- Fru Anna Cathinka Lind lever fremdeles paa Hægranes i Jølster, hvor hun eier en mindre eiendom og driver en skole for utdanning av væversker, særlig i aaklædevævning. Hun tildeltes i 1926 Kongens Fortjenstmedalje i sølv.
- S. 468. II. 5. BIRGITTE CHRISTINE SOPHIE ROSAMUNDE AALL, født i Vik i Sogn 17 december 1848, død paa Florø 23 juni 1905, gift i Christiania 17 juni 1881 med kgl. fuldmægtig OSCAR KOSS, født 10 august 1837, død 28 mars 1917 som overretssaksfører paa Florø, søn av byfoged Peter Henrik Koss og Fredrikke Christiane Tidemand.
- S. 469. II. 6. CHRISTIAN FREDRIK FASTING AALL, sorenskriver i Søndfjords sorenskriveri, født 3 januar 1851 i Vik i Sogn, død paa sorenskrivergaarden Volden i Førde i Søndfjord 11 juli 1903, gift i Christiania 16 august 1880 med ANNA VAUMUND, født i Christiania 26 januar 1855, død paa Sjøtun i Vik i Sogn 2 september 1909, datter av overdyrlæge ved kavaleriet Moritz Vaumund og Wilhelmine Berg.

Sorenskriver AALL overtok ved odelstakst efter sin morbror oberst Chr. Christensen i 1900 gaarden Sjøtun i Vik i Sogn. Efter hans død eiet hans enke gaarden, indtil denne i 1909 blev overtat av deres ældste søn Nicolay Benjamin AALL.

S. 469. III. 1. JOHANNA CHRISTINE AALL, født i Førde i Søndfjord 12 juli 1881. Lever ugift i Christiania.

S. 469. III. 2. NICOLAY BENJAMIN AALL, født i Førde 5 januar 1883, student 1905, overtok efter sin mor i 1909 gaarden Sjøtun, som han fremdeles driver. For tiden medlem av Vik herredsstyre og formandskap, formand i ligningsraadet og formand i reguleringskommissionen m. m.
 Gift 12 september 1909 med CHRISTINE JOHANNE AARSETH, født i Bergen 5 januar 1886, datter av skibskaptein Richard Martin Aarseth og Catharina Juliane Tysland.

IV. 1. ANNA CATHARINA AALL, født paa Sjøtun gaard 19 august 1910.

IV. 2. GUNVOR AALL, født paa Sjøtun gaard 16 november 1912.

IV. 3. CHRISTIAN FREDRIK FASTING AALL, født paa Sjøtun gaard 21 mai 1914.

S. 469. III. 3. WILHELM AALL, født i Førde 10 mai 1888, student 1907, handelskoleeksamen 1908. Var fra 1908 til 1910 ansat i Centralbanken for Norge. Reiste høsten 1910 til Chile, hvor han med en kortere avbrytelse opholdt sig i forskjellige kontorstillinger til vaaren 1916. Sommeren 1916 til 1921 kontorchef i shippingfirmaet Aug. F. Christensen A/S, fra 1918 medeier og styremedlem; i denne tid ogsaa disponent for skibsaktieselskapet »Canalfart». Reiste vaaren 1919 til Valparaiso for at aapne kontor for firmaet i forbindelse med oprettelsen av Den norske Chilelinje og med tanke paa at starte en kyst-rute. Paa grund av de vanskelige tider maatte planen opgives. Vaaren 1921 uttraadte han efter venskabelig overenskomst av firmaet. Siden juli 1921 kontorchef ved Bergens kommunale elektricitetsverk og sekretær for de kommunale lysverkers styre og raad.

Gift i Tønsberg 28 august 1917 med ELSE ARNESEN, født i Sarpsborg 20 oktober 1889, datter av provst, R. St. O. O. Karl Julius Arnesen og Magdalena Beichmann.

IV. 1. NICOLAY BENJAMIN AALL, født i Christiania 29 september 1918.

IV. 2. MAGDALENA ANNA AALL, født i Bergen 13 oktober 1921.

IV. 3. JØRGEN WRIGHT AALL, født i Bergen 29 oktober 1922.

ULEFOS.

Den senere statsraad Niels Aall overtok, som vi har set, Ulefos efter sin far i 1800 og gik straks igang med at bygge den nuværende hovedbygning.

Av korrespondancen og regnskaperne, som i disse dage er fundne i statsraad Aalls arkiv paa Ulefos, sees forberedelserne til byggearbeidet med fremskaffelse av materialer o. s. v. at være paabegyndt i slutten av 1800 og fortsat i 1801. Fra mars 1802 og utover synes grundarbeiderne at være utført.

Efter en tradition, som ogsaa tidligere har været omtalt, skulde Niels Aall alene ved hjælp av en tysk bygmester ha utarbeidet tegningerne til hovedbygningen paa Ulefos. Dette forholder sig efter de oplysninger man nu har herom ikke saa.

Til bygningen hadde nemlig bergraad Christian Anker Collett laget den første tegning. Collett var fra 1799 i 12 à 13 aar bestyrer av Bolvik Jernværk, der dengang tilhørte kammerherre Severin Løvenskiold gift med Niels Aalls faster Benedicta Henrikka Aall.

Som bestyrer av Bolvik bodde Collett paa Vold ved Porsgrund og kom naturligvis snart i berøring med Niels Aall. Da desuten Collett var bygningskyndig og en dygtig tegner, han blev saaledes fra 1816 regjeringens bygningskyndige konsulent, har der været foranledning nok for Niels Aall til at henvende sig til Collett for at faa en foreløbig skisse til det hus han agtet at bygge paa Ulefos.

At Collett har levert den første skisse fremgaar bl. a. av »C. D. F. Reventlows Dagbog fra en Reise i Norge 1811» i privatarkiver i danske Riksarkiv i Kjøbenhavn, idet Reventlow har notert:

»Den 29 Augusti: Raadmand Aalls Hus er opført af Slagsten efter en Tegning av Bergmester Collett, som der igjen var saa god at møde mig. En Skolar af professor Ravert har udført den men med nogle Forandringer, som man siger ikke skulde have været til Bygningens Forskjønnelse. Bygningen er meget smagfuld.

I samme findes tvende store Skilderier, som er malede af Grev Mørner i hans Fangenskab. De er malede paa Muren og det ene forestiller Vrange-Fossen, det andet en Fos ikke langt fra Fossum.

ULEFOS HOVEDGAARD

EFTER MALERI AF AUGUST CAPPELEN FRA OMKRING 1850

ULEFOS HOVEDGAARD 1927

Endskjønt det ikke er Mesterstykker, saa vidner arbeidet dog for hans Genie og faa Liebhavere vilde frembringe noget saa godt.

Paa Fossum har han malet den sidstnævnte Gjenstand og et andet Vandfald i mindre end halv Størrelse mod disse.

Vi besaa de økonomiske Bygninger, der i nogen Frastand fra Vaaningshuset, er meget smukt opførte. Fiøsen er til et betydelig Antal Køer og saaledes indrettet, at Køerne staa med Hovederne imod hverandre og at Krybberne lukkes for Dem, naar Foderet er fortæret.»

Den tegning til hovedbygning paa Ulefos, som bergraad Collett hadde utarbeidet maa imidlertid kun ha været av foreløbig art.

Ifølge Niels Aalls paa Ulefos endnu opbevarede kopibøger tilskrev han nemlig under 7de april 1802 professor ved kunstakademiet i Kjøbenhavn Jørgen Henrik Rawert med anmodning om at utarbeide:

»en Tegning til et Hus af ca. 100 Fods Længde, 40 Fods Bredde med to Fløibygninger af 60 Fods Længde og 20 Fods Bredde I selve Bygningen skulle kuns indbefattes de til stor indvendig Husholdning fornødne Værelser, da jeg desuden agter at bygge Udhuse.»

Professor Rawert var bygningens arkitekt under hele opførelsen og sendte en bygmester ved navn Johan Gottlieb Fischer op til Ulefos for at forestaa arbeidet. Denne kom med et av statsraadens skibe op fra Kjøbenhavn 1 juni 1802 og opholdt sig paa Ulefos under hele byggearbeidet, der fortsattes uten avbrytelse til slutten av 1807. Sommeren 1802 og høsten 1803 var statsraad Aall i Kjøbenhavn og har naturligvis da konferert med professor Rawert om byggearbeidet.

Fra Kjøbenhavn blev ogsaa forskaffet gips, 28 gipsurner til at sætte op paa takeerne, malerverer, blyplater o. s. v., som vel ikke kunne faaes hertilands. Regnskapet for byggearbeidet er avsluttet 31 december 1807 og bygningerne hadde da kostet 33 188 rdlr., en betydelig sum, idet pengenes værdi jo den gang var langt høiere end nutildags.

Fra 1803 til 1806 byggedes nye »Saugbygninger» for 11 544 rdlr., likesom betydelige beløp anvendtes paa kontorbygningen, skolehuset og andre bygninger.

Lille Ulefos, som antagelig er den gamle »Saugforvalterbolig», satte statsraad Aall i sin nuværende stand i 1815—16 under tilsyn av bygmester Boydler, som paa den tid bygget hovedbygningen paa Fossum.

I 1815, 16 og 17 er i regnskaperne bokført 21 913 rdlr. til »Reparation og Bekostning paa Ulefos Gaard»; men herav er kanskje noget anvendt paa hovedgaarden, muligens til haveanlæggene eller uthusbygningerne, og pengenes værdi var som bekjendt paa den tid meget lav.

Foranledning til bygningen paa Lille Ulefos har antagelig været, at forvalter Bredsdorff var avgaat ved døden 2 februar 1815 og der maatte skaffes hus foruten til Bredsdorffs efterlatte familie ogsaa til den nye forvalter Ude Jacob Høst. Lille Ulefos har senere ved flere anledninger været benyttet som enkesæte.

Statsraad Aall tok ikke straks fast bolig paa Ulefos. Han eiet ogsaa Brekke gaard ved Skien, som for nogen aar siden er indkjøpt til museum, og hvor han omkring 1810 satte hovedbygningen i sin nuværende stand og bygget de to fløie. Her førte han et stort og herskabelig hus og mottok bl. a. i 1813 besøk av Christian Frederik. Desuten eiet han sin fædrenegaard i Porsgrund og Menstad gaard, hvor han bodde som nygift, og hus i Kjøbenhavn, hvor hans kommissionær, kommandørkaptein Reiersen bodde, saa der manglet ikke statsraad Aall egentlig paa husrum.

Hele sommeren bodde han paa Ulefos og vintermaanederne tilbragte han paa Brekke. I 1830 solgte han imidlertid Brekke til sin søn kammerherre Hans Aall og senere har ingen av slekten bodd paa Brekke, som i 1864 av godseier Nils Aall blev solgt til fremmede.

Da statsraad Aall i 1830 fraflyttet Brekke, blev alt hvad der fandtes av møbler og indbo overflyttet til Ulefos.

Det kan derfor ha sin interesse at ta med en del poster fra statsraad Aalls regnskaper, som skjønt det er opført under Brekke ogsaa gir oplysning om, hvad der ialfald fra 1830 har fandtes av indbo og løsøre paa Ulefos.

Pr. 31 december 1811 er bokført: Tilkjøpte møbler og ekvipager rdlr. 18 435.2.3 og værdien av løsøret paa Brekke opføres med rdlr. 26 505.0.3.

Pr. 17 juli 1816 anføres: Utbetalt kaptein Munch for malerier rdlr. 1500.0.0. Dette gjælder Munchs portrætter paa Ulefos av statsraad Aall selv, hans hustru og sønnen, den senere kammerherre Hans Aall, indtat i »Slægten Aall» side 236 og 296.

Under 21 august 1817 er anført som utbetalt »N. B. Aalls Stervboe for Meubler 4299.48.0 Rdlr.»

Dette angaar altsaa møbler som Aall har overtat i boet efter sin mor fru Amborg Aall, som døde høsten 1815.

Pr. 31 december 1817 er værdien av indboet opført med rdlr. 28 198.1.5, som 1 januar 1818 nedsættes til 19 722.4.5, idet der i december 1817 til fradrag er bokført: »Pr. den tvungne Bank i Trondhjem 770 1/2 Lod Sølv à 11 Rdlr. 8475.3.0 Rdlr.»

Blandt statsraad Aalls papirer er nylig fundet en »Specificeret Regning for (S. T.) Velædle Herr. Niels Aall over Indkjøbte og hjem bragte Commissioner fra London 1793.»

Regningen, der er paa ikke mindre end 7 folioark, omfatter møbler og løsøre av alle slags, som Aall har tat hjem fra London i 1793, sikkerlig i anledning av sit bryllup 7 januar 1794 med Mariane Møller.

Da møblerne ialfald maa antages at være overflyttet til Ulefos senest i 1830, hitsettes følgende poster fra regningen:

1 Vid Ovall Japan Speille £ 8.—»—», 1 Japan mahogeni Collur £ 4—»—», 1 Do. mindre Do. £ 3.10—», 12 Stk. Enkkelte Stoller moderne Vid Japan med een blaae Streg Stoppet med beste Crølhaar og foret med Lærret à 28/ £ 16.16—», 6 Stk. Do. Arme Stoller à 35/ £ 10.10.—», 1 Sopha Vid Japan £ 11—»—», 1 Mahogeni folding skrin £ —18—», 1 Mahogeni Comode £ 5.5.—», 1 Vid Japan Comode £ 5—»—», 1 Maho-

geni Chatol Comode £ 2.2.—», 1 Mahogeni Comode Speille moderna £ 1.14.—», NB.: De 2de Store Lyse Armer kunde ikke faaes. De 24 Stk. Kobber Stykker kjøptes ikke da Mr. Jens Wolff havde forhen Sent og disse kom til mange Penge. — 30 y. d. Ranette Heste haars Stolle betræk à 3/6 d. £ 5.5.—», 28^{1/2} y. d. slætt Do. Do. à 3/6 d. £ 4.19.9., 5 y. d. bredere til Sopha à 5/8 d. £ 1.8.4. 13 Dussin \mathcal{H} «beste Krøll haar à 13/ £ 8.9.—». 6 Par Döbbelte Pleted Ovale Lyse Stager £ 12.12.—», 6 Stk. Arme lyse Stager Do. £ 18.18.—», 4 Dussin beste Pleted skafede bord Kniver à 28/ £ 5.12.—», 4 Dussin Do. Do. Desert à 21/ £ 4.4.—», 2 par Do. forskier Kniver £ »—10—», 1 Smukt Pleted Servis med Sølv Kantt £ 3.13,6., 2 Dussin Vide Elfenbeens bord Kniver £ 1.8.—», 1 par forskier Kniver £ »—5—», 1 Kobber the Maskin moderna £ 4—»—», 1 Do. Kaffe Maskin Do. £ 2.15.—», 1 Smuk Mahogeni Cabinet uhr £ 8.12.—» 1 Gethar Patent med Tangenter £ 9.9.—», 1 par Sølv Sporer Nye £ 2.2.—».

Antagelig er en del av de møbler som er opført i de første linjer av ovenstaaende regning de samme, som sees paa billedet av Det Blaa Værelse paa Ulefos side 244 i «Slægten Aall». Blandt andre ting, som endnu forefindes paa Ulefos og som sikkerlig ogsaa er anskaffet ved samme anledning kan nævnes de «6 Stk. Arme lyse Stager»

Statsraad Aall hadde paa Ulefos en kobberstiksamling paa ca. 150 nummere, hvorav en del av endnu opbevarte regninger sees indkjøpt i London i 1810; en del har han muligens arvet efter sin far. Ialfald omtaler jernverkseier Jacob Aall i sine erindringer («Slægten Aall» side 151), at »alle Europas Storheder figurerede i Kobberstik» i gangen paa Roligheden, der var faderen N. B. Aalls landsted.

Statsraad Aalls sønnesøn Diderik Maria Aall har efterlatt en katalog, der endnu findes paa Ulefos, over bedstefarens kobberstiksamling.

Hovedbygningen paa Ulefos er nu i henhold til lov av 3 december 1920 fredet. Den i nævnte lov etablerte bygningsnævn med riksantikvaren i spidsen har avgitt følgende uttalelse:

»Den store hovedbygning, som er opført av slagsten 1802—1807 for statsraad Niels Aall efter tegning av arkitekt Rawert i Kjøbenhavn, bestaar av en en-etages hovedfløi med et kubisk to-etages midtparti med kuppel og en-etages sidefløier, som er av samme karakter som hovedfløien og omgir gaardsplassen i aapen firkant. Likesom eksteriøret udmerker interiørerne sig ved sin sikre og fornemme stil og gjør huset til et av landets vakreste og mest helstøpte arkitektoniske monumenter.»

SJØTUN GAARD.

Sjötun gaard ligger i Vik prestegjeld i Sogn. Den ligger ved siden av den lille elv Hopra, nede paa flaten mot sjøen med fri utsigt over Sognefjorden mot Balestrand og Vetlefjordsbræen.

Hovedbygningen bestaar av 2 huse som er sammenbygget, hvorav det ene er opført paa et betydelig senere tidspunkt end det andet. Begge er imidlertid meget gamle, det ældste antagelig adskillig over 300 aar. Paa loftet findes der nemlig dele av den indvendige klædning og gulvet, hvor der istedetfor jernspiker er anvendt nagler av træ for sammenføring, og der er fremdeles opbevart blyindfattede ruter fra en tid, hvor glas var saa kostbart og sjeldent, at det anvendtes som gave ved bryllupper og andre familiebegivenheter, med giverens fulde navn eller initialer paamalt rutene. Disse vinduer er der folk som erindrer blev utskiftet. — Hovedbygningen, som foruten kjelder, ganger, loft og kjøkken bestaar av 11 værelser, er foreslaat fredet av den antikvariske bygningsnævnd. (Se dr. Hjalmar Christensen: »Skeid 1821—1921»).

Gaarden har tilhørt den nuværende eiers slekt eller familier — som ved indgifte eller andre slegtskapsforhold har staat denne nær — i hvert fald mere end 200 aar.

I aaret 1714 sees av kassabøkerne for Sogns fogderi, Anna Finde at være opført som eier av gaarden. Anna Finde var datter av sogneprest til Førde Peder Finde og hustru Barbara Henriksdatter Nitter. Peder Finde var ifølge »generaljordeboken av 1682» uten sammenligning Søndfjords største jordegodseier (jfr. dr. Hjalmar Christensens »Skeid 1821—1921» s. 25), og har sandsynligvis foruten Sjötun ogsaa eiet andre gaarder i Vik.

Anna Finde blev gift med sogneprest til Vik Iver Leganger. I 1735 sees deres søn Niels Iversen Leganger opført som eier av gaarden. Den 27 juni 1741 kjøpte sogneprest Anders Daae eiendommen tillikemed en række andre gaarder av sogneprest Niels Iversen Leganger og dennes søn monsieur Iver Nielsen Leganger. Niels Iversen Leganger var da sogneprest til Aus (Os).

Sogneprest Anders Daae var gift med Birgitte Munthe, en datter av hans forgjænger i embedet Ludvig Munthe, som igjen var gift med Karen Leganger, en datter av sogneprest Iver Leganger.

I 1763 blev Sjøtun av Anders Daae forlods utlagt til datteren Marie, gift med lektor Leyrdal. Efter Marie Leyrdals død i 1799 tilfaldt eiendommen Karen Daae Tuchsén, en datter av dennes søstersøn, gift med oberstløjtnant Thomas Fasting. Ved skiftet efter oberstløjtnant Thomas Fasting og Karen Daae Tuchsén av 20 februar 1836 overtok daværende løjtnant, senere oberst og krigskommissær Christian Fredrik Fasting eiendommen (løjtnant Mads Christensen, senere kaptein og chef for Leyrdalske kompani, sees i 1817 at være bruker av eiendommen).

I 1860 drev krigskommissær Fastings søstersøn, senere oberst Christen Christensen, en søn av førnævnte kaptein Mads Christensen eiendommen. Efter Fastings død overtok han i 1877 gaarden, som han eiet til sin død i 1900.

I 1900 overtok oberst Christensens søstersøn sorenskriver Christian Fredrik Fasting Aall eiendommen efter odelstakst. Efter dennes død i 1903 drev hans enke fru Anna Aall f. Vaumund gaarden til 1909, hvorefter den nuværende eier Nicolay Benjamin Aall ved hendes død overtok gaarden.

Gaarden har i den nuværende eiers tid født ca. 20 kreaturer, 2—3 hester foruten diverse sauer og avlssvin.

Til eiendommen hører fiskeret i elv og fjord, paa not har der været tat op til 600 kg. laks i løpet av en sommer.

En stor del av Vikøren ligger paa Sjøtuns grund, hvorfor ca. 25 av de derboende eiere svarer avgift til gaarden.

Størstedelen av gaarden falder ind under en reguleringsplan vedtat i herredsstyret for fremtidig bymæssig bebyggelse av Vik.

DIVERSE NOTATER.

Av de eksisterende malte portrætter av slekten Aalls norske stamfar Niels Aall den ældre, født i London 1702, død i Porsgrund 1784, er saavel det paa Ulefos som det, der for tiden tilhører museumsdirektør H. J. Aall signert: «F. H. Weidenauer 1776». Et tredje maleri av den samme, der efter opgivende var utstillet paa den Nordensfjeldske kunstindustriutstilling i Trondhjem i 1893, skal, efter hvad der meddeles, være signert: »Hofman pinx. 1775». Alle disse tre malerier er det samme, som er indtat i »Slægten Aall» side 46.

Med hensyn til det billede av Niels Aall fra hans yngre dage, der hænger paa Næs (»Slægten Aall» side 24) bemerkes, at det er saa likt billedet i det Deichmanske bibliotek av stifteren Carl Deichman, at man har ment, at det kunde forestille samme person.

Ved at sammenholde billederne vil man imidlertid finde, at ansigtstrækkene ikke er de samme, og at ogsaa dragten er forskjellig.

Naar billederne ligner hinanden har det vel sin forklaring i, at de antagelig er malt av samme maler paa samme tid (ca. 1730?) og muligens i Porsgrund, hvor de begge bodde, og at Niels Aall og Carl Deichman var samtidige, den første født 1702, den anden 1700.

I en avhandling »Ældre svensk Portrætkunst i Norge», særtryk av det svenske »Tidskrift för Konstvetenskap», omtaler forfatteren professor C. W. Schnitler meget utførlig Lorens Pasch d. y.'s maleri paa Ulefos av Nicolai Benjamin Aall (»Slægten Aall» side 130).

Forfatteren karakteriserer billedet som et ypperlig kunstverk, der gir en høi forestilling om det kunstneriske standpunkt, som Pasch, der var 30 aar gammel, da han malte billedet i Paris 1763, allerede da var naadd til. Billedet har saa meget større interesse, som tidligere kun to arbeider er kjendt fra Pasch's hele tidligere ungdom, mens omkring 250 arbeider kjendes fra hans senere leveaar, da han til sin død i 1805 var »det svenske aristokratis feirede portrætmaler».

Fylkesmuseet for Telemark og Grenland utgav i 1915 en publikation: »To gamle Porsgrundshjem», hvori forfatteren, arkitekt Børve, væsentlig paa grundlag av de i »Slægten

Aall» side 131 og 142 indtagne oplysninger har utarbeidet en plan, der viser, hvorledes Nicolai Benjamin Aalls hus i Porsgrund har været indredet, og rekonstruert hvorledes det har været møblert i tiden efter at N. B. Aall som nygift i 1769 flyttet ind i huset.

Brekke gaard ved Skien eiedes av statsraad Niels Aall og blev av ham benyttet som vinterbolig fra 1810 til 1830. Derefter eiet hans søn kammerherre Hans Aall gaarden fra 1830 til 1863, uten at han kom til at bo der. Dennes søn godseier Nils Aall eiet gaarden fra 1863 til 1864, da han solgte den til fremmede.

I vore dage er Brekke indkjøpt til museumsbygning av Fylkesmuseet for Telemark og Grenland.

I museets aarsskrift for 1911 har overlærer J. A. Schneider skrevet »Til Søndre Brekkes historie», hvori meddeles interessante oplysninger om den tid, da Brekke eiedes av slekten Aall.

Specielt er nøiere omtalt statsraad Aalls byggearbeider paa Brekke 1811—13, ledsaget av utdrag av regnskaperne herfor.

»Norsk Tidsskrift for Genealogi» III bind, hefte 4, 1924 og III bind, hefte 5, 1925 indeholder en artikel »Vore fælles Ahner» av C. M. Munthe, hvori paavises, at hele den norske slekt Aall gjennom Amborg Wesseltoft, f. 1741, d. 1815, gift 1769 med Nicolai Benjamin Aall, f. 1739, d. 1798, nedstammer fra Olav den hellige og de gamle norske konger.

I samme tidsskrifts III bind, hefte 6, 1926 offentliggjør den samme forfatter et supplement, hvori paavises bl. a. slekten Aalls nedstamning fra omtrent alle de ældste kjendte konger og keisere i Europa. Det samme gjælder forøvrig ogsaa en mængde andre slechter og enkeltpersoner.

I Fayes samlinger i Riksarkivet findes en hel del papirer vedkommende medlemmer av slekten Aall, bl. a. et bind indeholdende koncepter til Jacob Aalls brever, kfr. katalogerne over samlingerne.

Justitsraad Wexels (Wexelsens) papirer i Riksarkivet vedrørende Norges providering 1807—1814 indeholder brever fra jernverkseier Jacob Aall og statsraad Niels Aall.

I »Personalhistorisk Tidsskrift» 3dje række, 3dje bind, 1894, findes indtat en del brever fra jernverkseier Jacob Aall til amtmand G. P. Blom (1815—1840) utgit av professor L. Daae.

I »Personalhistorisk Tidsskrift» 4de række, 1ste bind, 1898 findes indtat: N. Hofman Bangs erindringer om sit forhold til Jacob Aall.

»Fra Det Nationale Gjennembruds Tid», Christiania 1915; indeholder en lang række brever fra 1842—44 fra Næs, skrevet av den senere biskop Jørgen Moe, der den gang var huslærer paa Næs. Flere brever findes antagelig blandt biskop Moes efterlatte papirer, da her kun er medtat de, som har nogen offentlig interesse.

»Dagbøger over Reiser i Norge i 1824 og 1828» av Knud Olaus Knudsen indeholder en temmelig nøiagtig beskrivelse av haven paa Næs.

Dagbøgerne er utkommet i Christiania 1922.

I professor Carl W. Schnitlers »Norske Haver i det 18de og 19de Aarhundrede» findes utførlig omtale av haveanlæggene paa Ulefos og Næs.

ARKIVET PAA NÆS JERNVÆRK.

Docent dr. *J. Worm Müllers* notater fra et besøk paa Næs 1922.

Jacob Aalls papirer (kassen).

Journal 7 september 1797 fra Kiel—Hamburg, Weimar o. s. v.

Dagbok fra 1798. Reise i Tyskland til Meissen, Pymont, Haag og til Harz.

Reise fra Freiburg til Schlesien 1799 og fra Göttingen til Freiburg.

Reise i Sverige 1800.

Dagbok over reisen til Stockholm 1823 som medlem av den stortingsvalgte komité i anledning av prins Oscars formæling.

Dagbøker fra de forskjellige storting, taler o. s. v. (meget gode ting).

Utrykte avhandlinger av Jacob Aall:

Om Sagalitteraturens Rigtighed?

Gregorius Dagsøns Levnet.

(I Fayes samlinger i Riksarkivet findes ogsaa en del utrykte avhandlinger).

Desuten har Worm Müller notert en masse brever fra Jacob Aalls kopibøker til kjendte mænd og disses svar, f. eks.:

190 brever til Hofman Bang fra 1803 og utover.

Brever til prins Christian August 4 oktober 1807 og 16 oktober 1807.

Brever til kong Fredrik den sjette særlig 1811—1812 om nøden i Norge.

Brever til Christian Fredrik i juni 1814.

Brever fra kong Carl Johan 5 november 1838 og til den samme 10 april 1839.

I kopiboken for 27 juli 1811 en utførlig og god levnetsbeskrivelse.

De originale akter i saken mot grev Struensee, hvorved denne i 1772 dømtes til døden bl. a. for sit forhold til dronningen Karoline Mathilde. Akterne er paategnet av Jacob Aall, at de er betrodd ham til opbevaring. Det antages at akterne er deponert hos Jacob Aall til opbevaring paa Næs av prins Christian August i den hensigt, at de ikke skulde falde i hænderne paa nogen, der maatte ha interesse av at tilintetgjøre dem.

ARKIVET PAA ULEFOS.

Originalutgaven av lagmand Nicolas Berghs vaabenbok av 1712 (indtat i »Slægten Aall» side 76 flg.). Ved egteskapet mellem lagmandens datter Benedicta Henrikka Bergh og Niels Aall i 1738 er vaabenboken kommet i slegten Aalls besiddelse og er nedarvet i denne til vore dage.

Slegten Aalls forretningsprotokoller og korrespondanceprotokoller fra ca. 1730 fortløpende til vore dage.

Niels Aalls »Jordebog», hvori er opført de eiendomme han eiet indtil han 1777 overdrog disse til sine sønner Nicolai Benjamin Aall og Jacob Aall.

Nicolai Benjamin Aalls »Jordebog», autorisert 1777 av stiftamtmand Adeler, indeholdende fortegnelse over alle hans eiendomme.

Statsraad Niels Aalls »Jordebog» autorisert i 1806 av amtmanden i Bratsberg.

Det originale manuskript til statsraad Niels Aalls: »Erindringer fra 1814», utgit i 1911. Der henvises til arkivar Chr. Brinchmanns utførlige biografiske indledning i boken.

Kammerherre Hans Aalls dagbok fra en reise 1827—1828 Kjøbenhavn—Hamburg—Berlin—Dresden—Wien—Triest—Venedig—Paris—London og hjem over Amsterdam og Hamburg.

En stor samling brever særlig fra begyndelsen av forrige aarhundrede fra tildels mere kjendte mænd.

NAVNEPROCESSER.

Ved Christiania Byret blev den 27 april 1909 avsagt dom i sak no. 723—1908: Konsul Cato N. B. Aall og O.R.sakfører Emil Aall mot T. Aall Taraldsen og firmaet Aall Taraldsen & Co.

I dommen uttaltes det: »Saksøkerne tilhører den landskjendte slekt Aall, der nedstammer fra den i begyndelsen av det attende aarhundrede fra London indvandrede Niels Aall, det er utvilsomt, at navnet er et særeie for slegten og at denne for sig maa kunne hævde eneret til det.»

Dommen gik ut paa, at saksøkte blev kjendt »uberettiget til i nogensomhelst form at bruke slegtsnavnet Aall som betegnelse for sig eller firmaet», likesom han blev idømt kr. 100 i saksomkostninger.

Dommen blev ikke appellert.

Ved Bergens Byret blev 18 november 1924 avsagt dom i sak no. 260—1923 Niels Emil Aall mot L. H. Aal.

I domspræmisserne heter det: »Den slekt Aall, som saksøkeren tilhører, nedstammer fra den til Norge fra England i 1712 indvandrede Niels Aall. Slegten er bestemt avgrænset og dens navn antages at ha krav paa retsbeskyttelse, hvad indstevnte heller ikke benægter. At saksøkeren som agnat i denne slekt kan haandhæve navnets retsbeskyttelse er likeledes paa det rene. Om indstevntes adkomst til navnet foreligger der en række oplysninger, som kan gjengives saaledes:

Da det saaledes ikke har lykkedes indstevnte at eftervise nogen retmæssig adkomst til navnet Aal, vil saksøkerens paastand bli at ta tilfølge, idet bemerkes, at saksøkeren ogsaa maa ha ret til at se indstevnte fradømt navnet Aal (med en l), der er saa like lydende med Aall, at retsbeskyttelsen for det sidste antages at maatte omfatte ogsaa det første.»

Dommens konklusjon gik ut paa, at guldsmed L. H. Aal kjendtes »uberettiget til enhver bruk av navnene Aall og Aal som slegtsnavn» samt ilagdes kr. 300 i saksomkostninger.

Denne dom blev indbragt for Høiesteret, som 29 juli 1926 avsa dom i sak Lnr. 277 Onr. 375/2. s. 1925: L. H. Aal mot Niels Emil Aall, hvori uttales:

»Høiesteret kommer til samme resultat som Byretten og tiltræder i alt væsentlig den av Byretten givne begrundelse. Hovedappellanten findes at burde betale omkostninger i hovedsøksmaalet ogsaa for Høiesteret. I henhold hertil avsiges saadan dom:

Byrettens dom bør ved magt at stande.»

I procesomkostninger for Høiesteret betaler Lars Herleiksen til Niels Emil Aall kr. 400 — fire hundre kroner.»

Efter navneloven av 9 februar 1923 § 5 har den, som mangler slegtsnavn, ret til at anta som slegtsnavn navnet paa en gaard eller plass, som han eller som nogen av hans forældre eier.

For at fastslaa slegten Aalls eneret til sit navn har det derfor været undersøkt saa nøiagtig som mulig, om der her i landet eksisterer nogen gaard eller plass av navnet Aall eller Aal.

Resultatet av disse undersøkelser, der er irettelagt under de foran omtalte processer, viser, at der ikke findes nogen saadan gaard eller plass.

Videre kan det være av interesse for bedømmelsen av slegten Aalls eneret til sit navn at indta følgende anførsel av sekretær i Justisdepartementet Henrik Lundh i hans bok »Navneloven av 9 februar 1923 med indledning og kommentar» side 34—35 til lovens § 5: »Som slegtsnavn vil heller ikke kunne optages navnet paa en bygd, grend, ø, elv el. l. Heri stemmer loven med tidligere retsopfatning, jfr. uttalelser i Høiesteretsdom Rt. 1907 s. 673 angaaende navnet Svanø, som blev fradømt en mand, tiltrods for at det var navnet paa den ø og det sogn, hvorfra han stammet.»

Sluttelig skal bemerkes, at det ved anstillede undersøkelser er konstatert, at der ikke eksisterer nogen person utenom nærværende slegt, der bærer navnet Aall her i landet.

Fru Dorit Støve, datter av sorenskriver N. B. Aall og Dorothea Schøyen, har efter skilsmisse fra sin mand gjenoptat sit slegtsnavn som ugift i henhold til navneloven av 9 februar 1923 § 4 og under 10 mars 1927 har justisdepartementet i henhold til samme lovs § 10 punkt 5 utfærdiget bevilling for hendes to barn Rolf f. 15 juni 1913 og Dorothea f. 10 september 1914 til at anta navnet Aall som slegtsnavn.

REGISTER.

- Aals sogn i Vester Horne herred 4.**
- Aall, Aaskar Stemann Serène d'Acqueria 38.**
- Achton Louis Serène d'Acqueria 38.
 - Ada, f. 1921 26.
 - Alf Emmanuel Gustav, † 1903 36.
 - Alfhild Serène d'Acqueria, † 1914 38.
 - Amborg, f. Wesseltoft, † 1815 50, 55.
 - Anathon August Fredrik, professor dr. 34, 35.
 - Angela, f. Ray 41.
 - Anna, f. Vaumund 46, 53.
 - Anna Catharina, f. 1910 47.
 - Anna Cathinka, g. m. lensmand Andreas Lind 46.
 - Anna Cathrine, † 1914 39.
 - Anne Marie, f. Schneider 21.
 - Annicke, f. Hendrichsdatter 9.
 - Anthony, † 1737 i London 3, 8, 9, 10.
 - Antonie, g. m. diplomingeniør Julius Nicolaysen 26.
 - Augusta 21.
 - Benedicta Henrikka, † 1922 21.
 - Benedicta Henrikka, f. 1817, † 1912 31, 32.
 - Benedicta Henrikka, g. m. dr. med. Knud Nicolaysen 26.
- Aall, Benedicta Henrikka, † 1813, g. m. kammerherre Severin Løvenskiold 48.**
- Benedicta Henrikka, f. Bergh, g. 1738 m. Niels Aall den ældre 1, 57.
 - Benedicte Elise, g. m. overretssakfører Iver Lyche 16.
 - Benjamin, † 1729 i London 6, 8, 9.
 - Bessie, f. Churchill 22.
 - Bolette Helene 22.
 - Cathrine Antonie, f. Langaard 35.
 - Cathrine Dorothea, g. m. grosserer Halvor Holter 36.
 - Carl Ludvig, cand. jur. 45.
 - Cato, kammerherre 13, 16.
 - Cato, overretssakfører 33.
 - Cato Nicolai Benjamin, konsul 34, 35, 58.
 - Cato Nicolai Benjamin, f. 1908 44.
 - Cecilie Catharina, f. Heidenreich 41.
 - Charlotte, f. 1882 40.
 - Charlotte Henrikke Ragna 39.
 - Christian Fredrik Fasting, sorenskriver 46, 53.
 - Christian Fredrik Fasting, f. 1914 47.
 - Christian Hiorth, f. 1913 44.
 - Christine Cecilie Charlotte, f. 1914 16.
- Aall, Christine Johanne, f. Aarseth 47.**
- Dagny Valborg, f. Bekkevold 39.
 - Diderik Maria 42.
 - Dorit, g. m. gaardbruger Johan Kristoffer Støve 34, 59.
 - Dorothea, f. Schøyen 33, 59.
 - Dorrit, g. m. godseier Sven Gustaf Tidblad 34.
 - Elise, g. m. overretssakfører Øivind Hals Frølich 34.
 - Elise Caroline Olivia, f. Onsum 42.
 - Elise Catharina, f. 1909 45.
 - Elise Jørgine Hiorth, g. m. cand. jur. Benjamin Vogt 44.
 - Elise Louise, g. m. artillerieskaptein Johan Albrecht Carl Dons 45.
 - Elise Marie, f. 1910 45.
 - Ellen Ulrikke, f. 1917 26.
 - Ellinor, g. m. ingeniør Trygve Molland 33.
 - Else, f. Arnesen 47.
 - Emil, overretssakfører 34, 58.
 - Emma, f. Lund, † 1908 18.
 - Ester, f. 1912 34.
 - Esther Nathalie Mathilde, g. m. overretssakfører Just-Lund 37.
 - Eugenie, f. Faye 13, 16.
 - Frances, f. Beckett (London) 8.
 - Frances-Anne, † 1723 i London 9, 10.

- Aall, Gerhardine Jochumine Gersdorff, f. de Serène d'Acqueria 38.
- Grethe Agna, f. Kalmer 40.
 - Gunvor, f. 1912 47.
 - Hannah, f. Hamnett (London) 9.
 - Hannah, f. James (London) 9.
 - Hans, kammerherre 50.
 - Hans Cato, læge 43.
 - Hans Cato, f. 1906 45.
 - Hans Cato, f. 1911 34.
 - Hans Cato, f. 1917 16.
 - Hans Jacob, museumsdirektor 16—20.
 - Hans Jørgen Christian, amtmand 27.
 - Hans Jørgen Christian, bureauchef 21.
 - Henrik, cand. pharm. 34.
 - Herman Johan Regnor Harris, dr. juris 37.
 - Hilda Anette, f. Linthoe 45.
 - Ida Jørgine Louise, f. Hiorth 43.
 - Ingeborg Elise, g. m. Sverre Holter-Sørensen 43.
 - Jacob, † 1717 i London 5 fig.
 - Jacob, † 1725 i London 9.
 - Jacob, † 1739 i London 6.
 - Jacob, døbt 1702 i Kjøbenhavn 9.
 - Jacob, til Borgestad 57.
 - Jacob, jernverkseier, Eidsvoldsmand 11, 23, 31, 55.
 - Jacob, statssekretær 83.
 - Jacob, † 1904 21.
 - Jacob, f. 1922 26.
 - Jacobine, g. m. sogneprest Johan Ludvig Frithjof Buch 41.
 - Johanna Christine, f. 1881 47.
 - Johanne Caroline, f. Broch 43.
 - Johanne Marie, f. 1910 34.
 - Johanne Nicoline Olava, f. 1880 45.
 - Johanne Sophie, f. 1902 21.
 - Johanne Sophie, f. Aarestrup 33.
 - Juliane Randine Marie, f. Dahl 22.
 - Jørgen, Eidsvoldsmand 3.
- Aall, Jørgen Engelhart, fabrikeier, † 1923 21.
- Jørgen Wright, f. 1922 47.
 - Karen Nicoline, g. m. byfoged Carl Marius Torstenson 13.
 - Karen Nicoline, (Ninni), g. m. grosserer Peter Berg Mürer 46.
 - Karoline, f. Sømme 26.
 - Knut Benjamin, jernverkseier 26.
 - Laura Caroline, g. m. bureauchef Andreas N. Haslund 22.
 - Laura Caroline, g. m. verkseier Knud Marius Dahl 21.
 - Laura Caroline, g. m. professor dr. Hjalmar Falk 21.
 - Louise Andrea, † 1919 22.
 - Ludvig Christian Lauritz, overlæge 41.
 - Ludvig Christian Lauritz, chef for kontrolrevisionen for skibsmaalingen 44.
 - Magdalena Anna, f. 1921 47.
 - Maren Anna Nielsine, g. m. professor Maurizio Barizelli 38.
 - Mariane, f. Møller, (g. m. statsraad Niels Aall) 50.
 - Mariane, f. Møller, (g. m. amtmand H. J. C. Aall) 27.
 - Mariane Didrikke, g. m. dr. med. Johan Storm Bull 13.
 - Marie, g. m. konsul Robert Stephanson 27.
 - Marie, f. 1919 26.
 - Mary, f. Beeson, (London) 9, 10.
 - Mathilde, f. Svendsen 34.
 - Mathilde Susanne, f. Dahl 34.
 - Nicolai, generalkonsul 40.
 - Nicolai, f. 1896 33.
 - Nicolai Benjamin til Ulefos, † 1798 35, 51, 54, 55, 57.
 - Nicolai Benjamin, jernverkseier, † 1888 23.
 - Nicolai Benjamin, sorenskriver 33, 59.
 - Nicolai Benjamin, jernverkseier, † 1919 22, 23.
 - Nicolai Benjamin, diplomingeniør 22.
- Aall, Nicolai Benjamin, f. 1915 26.
- Nicolai Benjamin, † 1915 45.
 - Nicolay Benjamin, f. 1883 47, 53.
 - Nicolay Benjamin, f. 1918 47.
 - Niels, (1660 Kjøbenhavn) 5.
 - Niels, den ældre 1, 3, 5, fig., 54, 57, 58.
 - Niels, statsraad 3, 11, fig., 48 fig.
 - Nils, godseier 1, 50, 55.
 - Nils Anton, sogneprest 34.
 - Nils Christian Joachim Stockfleth, byfoged 39.
 - Nils Emil Ude 39, 58.
 - Nils Fredrik Nicolai, f. 1911 16.
 - Nils Hofman, justitssekretær, † 1902 32.
 - Nils Hofman, dr. ing., f. 1892 26.
 - Olava Ella, f. 1887 46.
 - Oluf Adelsten Onsum, høiestretsadvokat 43.
 - Ragna, f. Herlofson 21.
 - Ragnhild, f. Sandberg 34.
 - Selma Therese Catharina Marie, f. Bull 45.
 - Signe Olava Nicoline 34, 39.
 - Sigrid, g. m. doktor Christian Johan Rosendahl 46.
 - Sigurd Bratt 45.
 - slegten i England 8—10.
 - Susanna, † 1707 i London 6, 8.
 - Thomas Jacob, stiftsverretsassessor 31.
 - Thordis, f. Sørle 35.
 - Thorvald Ludvig, f. 1898 43.
 - Vera Dagny Bekkevold, f. 1910 39.
 - Wilhelm, kontorchef 47.
- Bagge, Ingrid 1.**
- Peder 1.
 - slegten 1.
- Bang, N. Hofman 55, 56.
- Barizelli, Maurizio, professor 38.
- Bergh, Claus 1.

- Bergh, Nicolas, amtmand 1, 57.
 Bjørntvedlinjen 33—47.
 Bowmann, James 7.
 Brekke gaard 50, 55.
 Brinchmann, Chr., arkivar 12.
 Buch, Johan Ludvig Frithjof, sogneprest 41.
 Bull, J. Storm, dr. med. 13.
 Bætzmann, Fredrik, redaktør 12.
- Carl den 15de** 29, 30.
 Carl Johan 56.
 Christensen, Chr., oberst 47, 53.
 Christian Frederik 50.
 Christian August 56.
 Collett, A., ekspeditionschef 6.
 — Christian Anker, bergraad 48.
- Daae**, L., professor 55.
 Dahl, Knud Marius, verkseier 21.
 Diverse notater 54—57.
 Dons, Johan Albrecht Carl, artillerikaptein 45.
- Egeland's jernverk** 21.
- Faber**, Harald 5.
 Falk, Hjalmar, professor, dr. 21.
 Fayes samlinger i Riksarkivet 55.
 Faye, slegten 13, 14, 15.
 Fostvedt træsliperi 22, 26.
 Frederik den sjette 56.
 Frølich, Øivind Hals, overretssakfører 34.
- Griffin**, Frances 8.
- Hall of Northall** 2.
 Haslund, Andreas H., bureauchef 22.
 Holter, Halvor, grosserer 36.
- Holter-Sørensen, Sverre 43.
 Hunt of Stockgrave 3.
- James**, Eliza 9, 10.
 — Samuel 9, 10.
 Just-Lund, overretssakfører 37.
- Karoline Mathilde**, dronning 56.
 Knudsen, Knud Olaus 56.
- Lange**, Alexander 11.
 Lassen, Wilhelm, bureauchef 1.
 Leopoldus, Herman 7.
 Lind, Andreas, lensmand 46.
 Linderot, 2.
 Lyche, Iver, overretssakfører 16.
 Løvenskiold, Severin, kammerherre 48.
- Mac All** 10.
 Manthey, Aug. Chr. 27, 28.
 Moe, Jørgen, biskop 56.
 Molland, Trygve, ingeniør 33.
 Munch, kaptein, portrætmaler 50.
 Mürer, Peter Berg, grosserer 46.
 Mørner, greve 48.
- Navneprocesser** 58, 59.
 Nicolaysen, Julius, diplomingeniør 26.
 — Knud, dr. med. 26.
 Nielsen, Søffren 4.
 Norsk Folkemuseum 16 fig.
 Næs Jernverk, arkivet 56.
 — Jernverk 21 fig.
 Næslinjen 21—32.
- Pasch**, Lorens d. y., portrætmaler 54.
 Peartell, mr. 9.
 Peartree, Richard 9.
- Rawert**, J. H., professor 48, 49.
 Reventlow, C. D. F. 48.
 Roligheden 51.
 Romnæs kirke med slegten Aalls begravelsesplads 13, 16.
 Rosendahl, Christian Johan, doktor 46.
 Rosenkrantz, Marcus Gæe 11.
 Rot, Henrik, kaptein 2.
- Schmidt**, P. Wilh., redaktør 12.
 Schnitler, Carl W., professor 54, 56.
 Sjetun gaard i Vik i Sogn 47, 52—53.
 Steffens, Haagen Krog 1.
 Stephanson, Robert, konsul 27.
 Struensee 56.
 Støve, Johan Kristoffer, gaardbruger 34.
 Søffrensen, Willadtz 4.
 Sømme, slegten 24, 25.
- Thorner**, Frances 8.
 Tidblad, Sven Gustaf, godseier 34.
 Torstenson, C. M., byfoged 11.
- Ulefos** 48—51.
 Ulefos, arkivet 57.
 Ulefos, Lille 49.
 Ulefoslinjen 11—20.
- Vaaben**, slegten Aalls 1—3.
 Vogt, Benjamin, cand. jur. 44.
- Wapping-Stepney** 5, 6.
 Wellclose Square 5, 6.
 Wexels, justitsraad 55.
 Willadtzen, Niels 4.
 Worm Müller, J., dr., docent 11, 56.

FRU CHRISTIANE ELISABETH AALL
FØDT BOYSEN (ORDING)
f. 1768 † 1833

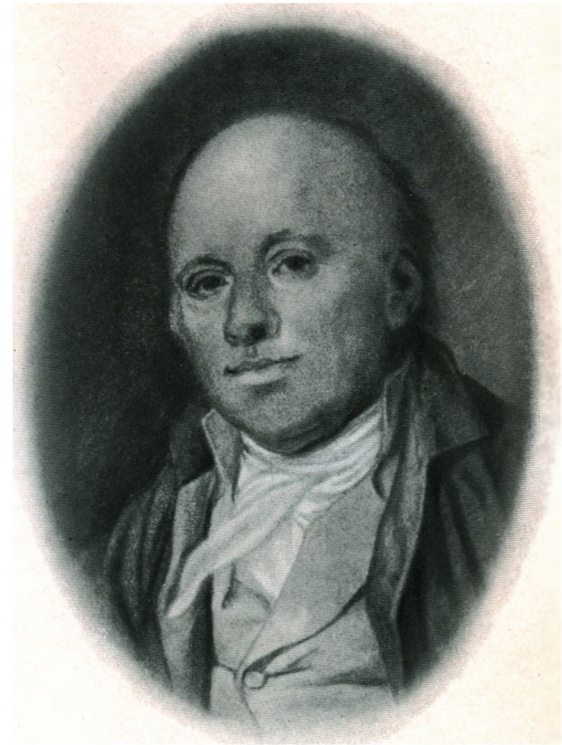

JACOB AALL
TIL BORGESTAD
f. 1754 † 1826

(•SLÆGTEN AALL• SIDE 171 FLG.)

FRU BENEDICTA
HENRIKKA LØVENSKIOLD
FØDT AALL
f. 1756 † 1813

KAMMERHERRE
SEVERIN LØVENSKIOLD
TIL FOSSUM OG BOLVIG
f. 1743 † 1818

(•SLÆGTEN AALL• SIDE 124—125)

JØRGEN AALL?
f. 1771 † 1833
EIDSVOLDSMAND, STORTHINGSMAND
EFTER ET KOBBERSTIK PAA ULEFOS
SIGN: CHRETIEN, PARIS
(•SLÆGTEN AALL• SIDE 320—334)

NIELS AALL
f. 1769 † 1854
STATSRAAD, LAGTHINGSPRÆSIDENT
EIER AV ULEFOS 1800 1840
EFTER EN SILHOUET ANTAGELIG FRA 1840
(SIDE 11—13 OG •SLÆGTEN AALL•
SIDE 196—310)

GODSEIER NILS AALL
f. 1831 † 1901
EIER AF ULEFOS 1864—1898

**FRU CHRISTINE CECILIE
CHARLOTTE AALL**
FØDT AALL
f. 1835 † 1908

(•SLÆGTEN AALL• SIDE 313 FLG.)

Les Suédois Envoyés extraordinaires sont chargés de remettre
en ses propres mains & qui les autorise à assigner à sa Souveraineté
comme à la Nation Britannique son amitié inviolable & la
Confiance illimitée que le Souverain norvégien & son Peuple voue
à cette grande & noble Souveraineté, qui depuis des temps immémoriaux
& jusqu'à la dernière guerre s'est montré l'ami de la
Norvège, comme en tout temps, le défenseur du droit des gens,
Droit sans que la Norvège réclame en sa faveur, à de si
justes titres.

Fait à Christiania le 25 mai 1814

Sur quoi Nous signons les Présents en
y apposant le Sceau du Royaume.

Christian Frédéric

KONG CHRISTIAN FREDRIKS FULDMAGT

FOR DEN AF HAM I 1814 UDSENDTE AMBASSADE, HVIS CHEF VAR STATS-
RAAD NIELS AALL (SE «SLÆGTEN AALL» SIDE 251). OMTRENT LIGE-
LYDENDE FULDMAGTER VAR UDSTEDT TIL PRINSREGENTEN AF STOR-
BRITANNIEN, KEISEREN AF RUSLAND, KONGEN AF PREUSSEN, KEISEREN
AF ØSTERRIGE, KONGEN AF FRANKRIGE OG PRINSEN AF NEDERLANDENE

Min Kære Carl

I dag skriften jeg dig i en ganske alvorlig, held havde jeg mundtlig en indskat med dig derom samtale men det liden for sig i sig. Du kan tænke høit at liden i liden kan fornem kvantiteten på sin post i Stockholm. Denne plads skriften både skunkten og urbanitet og vist jeg

ingen mere lamplig an da det vil

Jeg foreslår således dig denne plads. Jeg vil ene at du kommer og gøre indvendinger og vist i ter dig det vil fremme, men i alvorlige tider behøver fortvælnede og rettenslige men og disse få sig anden drage sig. Således min Kære Carl betenk nogt dette. Du kan gerne tage tid for eftertanke men jeg kan

i namne om mit andet for mig annen an stang holden skal liden dig veder. I det liden at du antage mit andet ter sig dig da som altid sakke på din tid og omme sin
20/7 Carl

KONG CARL DEN XV'S BREV

AF 20 JULI 1871 TIL STATSEKRETÆR JACOB AALL, HVORI KONGEN TILBYDER HAM STILLINGEN SOM STATSMINISTER I STOCKHOLM. (SIDE 29)